

ADOLAT

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

gazeta@adolat.uz • www.adolat.uz • № 4 (863) • 2012 йил, 27 январь, жума

Жорий йилнинг устувор йўналишлари

юқори ва изчил ўсиш суръатларини сақлаш, макроиқтисодий барқарорликни янада мустаҳкамлашга, пировардида, 2012 йил тарихга Ватанимиз тараққиётини янги босқичга кўтарадиган бўлиб киришига қаратилди

Муносабат

Президентимизнинг 2011 йилнинг асосий яқунлари ва 2012 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузада сўнги йилларда ва хусусан ўтган — 2011 йилда мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантириш борасида эришилган ютуқлар Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки сингари дунёдаги қатор катта обрў-этиборга эга молия муассасалари томонидан муносиб ҳамда юксак баҳоланганини фахр-ифтихор билан таъкидлаб ўтилди. Жумладан, Халқаро валюта жамғармасининг сўнги баҳолаш миссияси баёнотидан келтирилган сатрларга эътибор беринг:

“Ўзбекистон жадал ўсишга эришди ва глобал молиявий инқирозга қарши самарали чоралар кўрди. Кейинги беш йилда Ўзбекистонда ўсиш суръатлари ўртача 8,5 фоизни ташкил этди ва бу Марказий Осиёдаги ўртача ўсиш суръатидан юқоридир...”

Дарвоқе, мазкур нуфузли жамғарма миссияси Ўзбекистонда бюджет профицити, расмий захиралар даражасининг юқорилиги, давлат қарзининг камлиги, барқарор банк тизими ва халқаро молия бозоридан қарз олишга эътиёткорлик билан ёндашилаётганлиги каби ҳолатларни қатор йиллар давомида мутассил кузатиб юрганлигидан сўнггина шундай хулосага келган. Президентимиз шунинг учун ҳам

маърузада миссиянинг ўтган йил бошидаёқ билдирган мана бу умидларини яна ҳам алоҳида урғу, фахр билан таъкидлади: **“Миссия 2011 йилда ялпи ички маҳсулот 8,3 фоиз кўпайишини кутмоқда ва ўрта муддатли истиқболда иқтисодиётнинг юқори ўсиш суръатлари сақланиб қолганини башорат қилмоқда”**.

Давоми 4-бетда ➤

Мамлакатимизда таълим тизimini ривожлантириш, таълим соҳасига инновацион технологияларни жалб қилиш борасида “ўзбек модели”га асосланган кенг қамровли ислохотлар амалга оширилмоқда. Мустақиллик йилларида муҳтарам Юртбошимиз сазой-ҳаракатлари билан Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни ҳамда “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” қабул қилинди ва бу билан мамлакатимизда узлуксиз таълим тизимининг асоси яратилди.

Партия ташаббуси

Электрон таълим ва масофали ўқитиш

унинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш — долзарб масала

Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси дастурида ҳам “Иқтисодиёт энг замонавий илм-фан ва техника ютуқларига, иқтисодий жараёнларни самарали бошқариш, илғор инновацион фикрлашнинг тарбиялайдиган таълим тизимига таяниши даркор”, шунингдек, “...таълим сифатини ошириш бўйича кўшимча меъриёр-ҳуқуқий ҳужжатлар ва мақсадли дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда қабул қилиш” партиянинг устувор вазифалари эканлиги белгиланган.

Тошкент ахборот технологиялари университетида Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон “Адолат” СДП фракцияси ташаббуси билан

Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда мазкур университет ҳамкорлигида ташкил этилган “Электрон таълим ва масофали ўқитишнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш масалалари” мавзусидаги электрон конференция ҳам партия дастурига рўёбга чиқаришдаги яна бир амалий қадам бўлди.

Анжуманда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутatlари, Олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги вакиллари, мамлакатимиздаги барча олий таълим муассасалари орқали кенг жамоатчилик, Ўзбекистон “Адолат” СДПнинг жойларда-

ги фаоллари, олим-педагоглар, мутахассислар ва соҳа мутасадди раҳбарлари иштирок этишди. Ушбу ноанъанавий тарзда ўтказилган тадбир мамлакатимизнинг 70 дан орტიқ олий таълим муассасаларида, яъни ўз вилоятларидан масофавий улашиш орқали реал вақтда ўтказилгани билан аҳамиятли бўлди.

— Мустақил тараққиёт йўлидан бораётган мамлакатимизда илғор педагогик ва ахборот технологияларини жорий этиш ҳамда таълим самарадорлигини ошириш масаласига давлат сиёсати даражасида эътибор қаратилмоқда, — деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосари, “Адолат” СДП фракцияси раиси

И.Саифназаров. — Мазкур тадбирни ташкил этишдан мақсад таълим тизимига инновацион технологияларни жорий этиш, турли аҳоли қатламларининг таълим олишга бўлган олий таълим муассасаларида, яъни ўз вилоятларидан масофавий улашиш орқали реал вақтда ўтказилгани билан аҳамиятли бўлди.

— Мустақил тараққиёт йўлидан бораётган мамлакатимизда илғор педагогик ва ахборот технологияларини жорий этиш ҳамда таълим самарадорлигини ошириш масаласига давлат сиёсати даражасида эътибор қаратилмоқда, — деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикерининг ўринбосари, “Адолат” СДП фракцияси раиси

Давоми 2-бетда ➤

Умумий мақсад йўлида

Партиялараро рақобат

Кўппартиявийлик тизими тобора мустаҳкамланиб бораётган мамлакатимиз ҳаётида сиёсий партияларнинг роли ва таъсири кучаймоқда. Юртимизда фаолият кўрсатаётган тўртта сиёсий партия 2009 йилнинг декабрь ойида бўлиб ўтган парламент ва халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига навбатдаги сайловда ўзларига хос ва мос ғоялари ҳамда ҳаракат дастурлари билан майдонга чиқиб, сайловчиларнинг овози учун ўзaro кураш олиб борганлиги ҳам шундан шохидлик бериб турибди.

Ишонч билан айтиш мумкинки, демократик тамойиллар асосида ривожланаётган жамиятимизнинг етуқлик даражасини ўзида акс эттирган мазкур сайлов партияларимизнинг сиёсий-ижтимоий қўламини, ҳаётимизда, кундалик турмушимизда эгаллаган мавқеини жиддий имтиҳондан ўтказди. Энг асосийси эса бу синов ҳали ҳам давом этмоқда. Зеро, электроратни ўз томонига оғдириб олиш, дастурда белгиланган мақсад ва вазифаларга эришиш йўлида партиялар ўртасидаги соғлом рақобат, ғоялар кураши фақат сайлов арафасида ёки сайлов жараёнидагина эмас, мунтазам равишда кечади. Акс ҳолда партиялар эл назаридан қолган инерт сиёсий кучга эврилган бўларди.

Давоми 3-бетда ➤

UZBEKISTAN airways

Парвозингиз баланд, бехатар

ва хайрли бўлсин, юртимиз лочинлари!

Янги тарихимизнинг янги саналари

Мамлакатимиз истиқлолга эришгач, унинг ҳар бир йилидаги деярли ҳар бир кун зарварақлари янги тарихимизнинг янги-янги ўзгаришлари, унутилмас воқеалари ва нишонланишга арзигулик қўтлуғ саналари билан бойиб бормоқда.

Узоққа борманг, газетамиз чоп этиладиган жумадан жуматгача бўлган кунларни тасоввур қилинг-да, ҳафта ичидан ўрин олган муҳим саналар мундарижасига эътибор беринг:

28 январь — Ўзбекистон Миллий авиакомпанияси — “Ўзбекистон ҳаво йўллари” (1992) ташкил этилди, худди ўша кун илгари шўролар давлати асосчиси номи билан юритилган Тошкент давлат университетига Мирзо Улугбек номидаги Миллий университет мақоми берилди (2000), 31 январда Нукус — Султон Увайстоғ — Мискин — Учқудуқ темир йўл магистрли (2001) очилди, 2 февралда Республика “Оила” илмий-амалий Маркази (1998) фаолият бошлади ва ҳокказо... Шундай қилиб,

эртага — 28 январь кунини Ўзбекистон Миллий авиакомпанияси — “Ўзбекистон ҳаво йўллари” даргалари ўз касб байрамларининг 20 йиллигини катта шоду хуррамлик билан нишонлайдилар.

Давоми 5-бетда ➤

Сейсмик мустаҳкам қурилиш — илм-фан олдидаги долзарб вазифа

Анжуман

Истиқлол йилларида мамлакатимизда улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда. Қўрқам маъмурий бинолар, қорхоналар, таълим муассасалари, турли ижтимоий инфраструктура объектлари, янги турар жойлар барпо этилмоқда. Бу Ўзбекистоннинг барча соҳаларда жадал ривожланаётган далолатдир.

Вазирлар Маҳкамасининг 19 январда бўлиб ўтган 2011 йилда республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2012 йилда иқтисодиётни барқарор ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазифаларига бағишланган мажлисида Президентимиз Ислоҳ Каримов қишлоқ жойларда хусусий уй-жойларни қуриш бўйича кенг қўламли дастур амалга оширилади бошлаганидан буён, яъни сўнгги икки йил давомида 15 мингдан зиёд оила ҳар томонлама қулай янги уй-жойларга эга бўлганини таъкидлади.

Жорий йилда қишлоқ аҳолиси учун 8 минг 510 та яқка тартибдаги уй-жой қурилиши режалаштирилган, бу еса ўтган йилга нисбатан 15 фоиз кўпдир.

Ўзбекистонда биноларнинг сейсмик мустаҳкамлигини таъминлаш, зилзилаларни ўрганиш ва прогнозлаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

“Зилзилалар динамикасидаги мураккаб жараёнлар: ночизиқлилик зилзила башорати ва сейсмик барқарорлик” мавзусидаги халқаро илмий анжуман ана шу долзарб масалаларга бағишланди. Анжуман Тошкент

шаҳридаги Турин политехника университети, Ўзбекистон физика жамияти, Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон миллий университети, Фанлар академияси сейсмология институти ҳамда Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги (JICA) томонидан ташкил этилди.

Унда Германия, Италия, Франция, Туркия, Япония ва Марказий Осиё давлатларининг олим ва мутахассислари, мамлакатимиздаги турли вазирлик ва идоралар вакиллари, Ўзбекистон олий ўқув юртинларининг аспирант ва талабалари иштирок этмоқда.

Анжуманда қайд этилганидек, БМТ маълумотларига кўра, айнан зилзилалар сўнгги ўн йил ичида содир бўлган барча табиий офатлар орасида салбий оқибатлари қўламининг кенглиги бўйича юқори ўринда туради.

Давоми 3-бетда ➤

«Самарқандкимё»:

жамоанинг ижтимоий ҳимоясидан экологик муаммогача — партия назоратида

БПТ раиси Суюнбой Бекмирзаев корхонани модернизациялаш жараёнида инновацион технологияларни кенгайтириш ва атрофга зарарли чанг-ғуборлар чиқишини тўхтатиш имкони бералдиган лойиҳаларни илгари сурди. Натияжада экологик ускуналари ишлатишнинг мукамал муҳандислик ечими жорий этилиб, экологик вазият барқарорлашди.

4-бет

Қарор ижроси

Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлигининг ҳудудий вакиллари томонидан назорат қилина бошлашга, қарор талабларига риоя этмаётган қирақашлар ўзларини пана-пастқамга олишмоқда. Пайт пойлаб қонуний тақси камайган вақтдан фойдаланиб, амалдаги нархларни сунъий равишда кўтариб юборишяпти. Бу вақтинчалик ҳолат, албатта. Вилоят ДСБ тақдим этган маълумотта қараганда, жорий йилнинг дастлабки қунларида 43 нафар фуқаронинг ноқонуний фаолияти аниқланиб, уларга нисбатан баённомалар расмийлаштирилган.

6-бет

Зомин сайёҳларни чорлайди

Бутунги кунда мамлакатимизда сайёҳликнинг экотуризм, экстремал, маърифий, маданий ва жисмоний саёҳатлар каби турлари ҳам изчил ривожланмоқда. Сайёҳлар орасида альпинистлар, чанги спортга қизиқувчилар кўпаймоқда. Шу боис «Зомин» санаторийси ҳудудида узунлиги 350 метрлик тоочанги спорт трассаси барпо этилди.

7-бет

Партия ҳаёти

Электрон таълим ва масофали ўқитиш

Давони. Боши 1-бетда

Қайд этилганидек, масофали таълим тизими ҳар бир фуқарони республикамизнинг қайси олис тумани бўлишидан қатъий назар замонавий ахборот коммуникация воситаларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб таълим олиш, тажриба алмашиш ва малакасини ошириш каби ҳуқуқларини амалга ошириш имкониятини беради.

— Ҳозирги вақтда барча таълим муассасалари замонавий компьютер ва телекоммуникация технологиялари билан жиҳозланмоқда, — деди партия фракцияси аъзоси З.Ботирова. — Бу эса педагогларнинг ўз меҳнат фаолиятига янгича ёндашуви талаб этади. Ўқув жараёнида янги технологияларнинг жорий этилиши ўқитувчини техникавий воситалар томонидан сиқиб чиқаришга эмас, балки педагоглик фаолиятининг такомиллашувига олиб келади, ўқитувчининг вазифалари ва ролини янада кучайтиради.

Республикамиз мустақилликка эришган, мамлакатимизни ахборотлаштириш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг "Маълумотлар узатиш миллий тармоғини ташкил этиш ва ҳажон ахборот тармоқларидан фойдаланишни тартибга солиш тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикаси маълумотлар узатиш Миллий тармоғини модернизация қилиш ва ривожлантириш Дастури тўғрисида"ги, "Компьютерлаштиришни янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги, "ZiyoNet" ахборот технологиясини янада ривожлантириш тўғрисида"ги ва Президентимизнинг 2005 йил 29 сентябрдаги "Ўзбекистон Республикасининг жамоат таълим ахборот тармоғини ташкил этиш тўғрисида"ги Қарорлари мазкур соҳани ривожлантиришга ҳуқуқий асос бўлди.

Шу муносабат билан республикамиз таълим муассасаларининг техникавий базаси, жумладан, компьютер техникасининг янги авлоди билан жиҳозланиши, шунингдек, уларнинг Интернет тармоғига уланиши, электрон алоқалар билан таъминланишига эътибор янада кучайди. Буларнинг барчаси таълим мазмунининг самарадорлигини ошириш мақсадига республика таълим муассасаларида янги педагогик ва ахборот технологияларини жорий қилиш, ўқув режаларига киритилган фанларни янги интерфаол усул ва воситалардан фойдаланган ҳолда ўтказишга, бу орқали масофадан туриб ўқитиш, компьютерлаштирилган анжуманлар ўтказиш, электрон дарсликларни яратиш, ривожлантириш ва ўқув-тарбия жараёнида қўллашни тақозо этади.

Мамлакатимизда "Кадрлар тайёрлаш миллий Дастури"да белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, давлат таълим стандартлари ҳаётга қўлланилаётган бир пайтда, таълим муассасаларидаги ўқув-тарбия жараёнини сифатли ташкил этиш учун дарсликларнинг янги авлодини яратиш, масофали ўқитиш технологиясини янада мустақил ишлаш шароитини яратиш бериш зарур ва жуда долзарбдир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Истеъдод" жамғармаси қoшидаги Масофали ўқитиш марказида 2004 йилдан буён республика таълим муассасаларининг истиқболли ёш педагог ва илмий кадрларнинг масофадан малака ошириши йўлга қўйилган. Шунингдек, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети порталида ташкил этилган масофали ўқитиш курсларида ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларининг ўқитувчилари малакасини ошириш бўйича ишлар олиб борилаётган.

Айни пайтда мазкур соҳанинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш, масофали таълим жараёнида таълим муассасалари, педагоглар ва талабалар, умуман, тизимдан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини аниқ белгилаш нормаларини ишлаб чиқиш олдимизда турган долзарб вазифалардан биридир. Бу борада бизнинг "Адолат" СДП фракцияси аъзолари томонидан амалий саъй-ҳаракатлар бошлаб юборилган.

Таъкидланганидек, бугунги кунда Республикаимиз олий таълим муассасаларидаги компьютерлар сони 25000 дан ошди, улар оптик-тонали алоқа каналлари ва локал тармоқлар билан 100 фоиз таъминланди. ОТМларда ишлаб чиқилган электрон дарслик ва қўлланмалар сони 2500 дан, тўлиқ матнли электрон ресурслар (маърузалар тўплами, сканерланган китоблар) 22000 дан ошди.

— Ўтган 2011 йилда Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги, "Ўзбектелеком" акциядорлик компанияси ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамкорлигида "Ўзбекистон Республикасида "Электрон таълим" миллий тармоғини яратиш" лойиҳаси асосида барча олий таълим масканлари, "Истеъдод" жамғармаси, илмий-маърифий муассасалар ягона "Электрон таълим" тармоғига уланди, — деди Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг ўринбосари М.Каримов. — Жорий йилда мазкур корпоратив тармоққа яна 84 таълим муассасаси қўшилди, бу ўрта махсус таълим муассасаларидаги мультимедияли аудиториялар ташкил этилди.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги зиммасига ушбу тармоқдан самарали фойдаланиши, уни мазмуний ривожлантириш ва модернизация қилиш вазифалари юклатилган. Ҳозирги кунда мавжуд тармоқдан бир-нуктали ёки

унинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш — долзарб масала

кўп-нуктали видеооконференция алоқаси воситасида фойдаланиш мумкин. Барча олий таълим муассасаларига юқори сифатли видео-оқимини узатиш имкониятига эга зарур жиҳозлар ўрнатилган ва тегишли мутахассисларга ўқув курслари ташкил этилган.

Шу ўринда видеооконференция ёрдамида ўқув жараёни самарадорлигини қандай қилиб ва қай даражада ошириш мумкин, деган савол турғилади, албатта. Биринчидан, видеооконференция орқали он-лайн (жонли эфир) режимида исталган нукталар, яъни олий таълим муассасалари билан уланиш ва турли хил тадбирларни ташкил этиш мумкин. Масалан, республика миқёсидаги конференциялар, маънавий-маърифий, илмий-амалий тадбирлар, таниқли фан ва маданият арбобларининг маърузаларини узатиш, хорижий таълим ва фан вакилларининг таширфлари ва маърузаларини ёритиш мумкин. Бу имконият ўқув-таълим жараёнига янгича ёндашу талаб қилади ва кадрлар тайёрлаш сифатини оширади.

Видеооконференция, шунингдек, ОТМларнинг географик манзурларда муваффақиятсизликка сабаб бўлиши алоҳида таъкидланди. Шу боис ҳар бир депутатнинг ўз сиёсий-ҳуқуқий билимини ошириш устида ишлаши, ён-атрофда содир бўлаётган воқеаларга дахлдорлик билан ёндашуви, маҳаллий Кенгаш сессияларига сайловчиларни қизиқтирган, ўйлантараётган масалаларни олиб чиқиши ва амалий тақлифларни ўртага ташлаши мўҳим ўрин тутди.

Шунингдек, тадбир иштирокчилари 2012 йилда ўз фаолиятини янада жонлантириш, партия дастури доирасида фаолиятини кучайтириш, Мустақам оила йиллида янада фаол бўлиш, аҳоли, айниқса, ижтимоий ҳимояга мўҳтож оилалар билан ишлашда маҳаллий ҳокимликлар ва масъул идоралар фаолияти устидан депутатлик назоратини кучайтириш борасидаги ишлар режаси ҳам келишиб олинди.

Қўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўзбекистон "Адолат" СДП Андижон вилояти Кенгаши маъбуот хизмати.

Сиёсий ўқиш

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Бухоро вилояти Кенгаши томонидан Фуқаролик жамиятини шакллантириш мониторинги бўйича мустақил институтининг минтақавий бўлини масида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг "Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида" китоби мазмун-моҳиятига бағишланган сиёсий ўқиш ташкил этилди.

Мураккаб ва жонли тарих

миллат тарихига бевосита дахлдор ноёб ва ягона қўлланмада ҳаққоний акс эттирилган

Вилоят партия Кенгаши фаолилари, халқ депутатлари Бухоро вилояти Кенгаши депутatlари, шаҳар ва туман партия кенгашлари раислари, "Еш адолатчилар" ҳамда "Хотин-қизлар" қанотлари етакчилари иштирок этган мазкур тадбирда сўзга чиққанлар ушбу китобнинг нашр этилиши мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий, маданий-маънавий ҳаётида мўҳим воқеа бўлганлигини алоҳида таъкидлашди.

— Юртбошимизнинг мазкур китобини ўқиб-ўрганиш, аниқ-са, унинг мазмун-моҳиятини ёш авлод онг-шуурига сингдиришга барчамиз масъулмиз, — деди вилоят партия Кенгаши раиси А.Турсунов. — Чўчки унда мустақил мамлакатимиз истиқлолининг мураккаб ва жонли тарихи, бу улугъ неъматга эришиш йўлида олиб борилган қийин-қурашлар, давлатимиз раҳбарининг жасоратли, узоқни кўзловчи серқирра фаолияти, собиқ тузум шароитидаёқ юртимизда мустақилликни ҳимоя қилиш, бу қадим орзунинг амалга ошириш қандай келгани, аниқ ва таъсирчан фактлар, ҳаёқонли нутқ ва маърузалар ёрқин намоён этилган.

Сўзга чиққанлар китобда баён этилган истиқлолга эришиш йўлида юртимизда амалга оширилган сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-ислохотларнинг мазмун-моҳияти ҳақидаги теран фикрлар, халқимиз бошидан кечирган турли воқеалар хусусида сўз юритар экан, энг аввало, Юртбошимизнинг мустақил давлат барпо этиш йўлида кўрсатган

жасорати ҳар бир ватандошимизни истиқлолнинг қадрига етиши, уни кўз қорачигидек асраб яшашига ундашлигини алоҳида таъкидлашди.

Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон "Адолат" СДП томонидан амалга оширилаётган ишлар доирасида ташкил этилган мазкур сиёсий ўқишда партиянинг энг қўйи ташкилотлари орқали аҳоли орасига чўқур кириб бориш, "Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида" китоби мазмун-моҳиятини электроратнинг барча вакиллари янада кенг тушунтириш кўзда тутилган. Шу боис, аввало, шаҳар, туман кенгашлари раислари, маҳаллий вакиллик органлари ҳамда партия фаолларининг бу борадаги билимини ошириш лозим.

Шунингдек, сиёсий ўқишда вилоят партия Кенгаши ҳамда унинг қўйи тузилмаларининг бу борадаги тарғибот-ташвиқот тадбирларидаги иштироки тақдил қилинди, ўзаро тажриба алмашиш учун қулай шароит яратилди.

Мазкур сиёсий ўқиш миллий тарихий бевосита дахлдор ноёб ва ягона қўлланма — "Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида" китоби мазмун-моҳиятини аҳоли ўрта-сида тарғиб этиш ишларини янада кучайтиришга, партия фаолларининг ижтимоий-сиёсий билиминини бойитишга, тафаккурини юксалтиришга хизмат қилади.

Ўзбекистон "Адолат" СДП Бухоро вилояти Кенгаши маъбуот хизмати.

Бугунги талаб

қатъий депутатлик назоратини ўрнатишдан иборат

Депутатлик гуруҳи

Ўзбекистон "Адолат" СДП Андижон вилояти Кенгашида халқ депутатлари маҳаллий Кенгаш депутатлик гуруҳининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда маҳаллий Кенгашлар депутатлари фаолияти, улар олдида турган мўҳим вазифалар чўқур таҳлил қилинди. Вилоятнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига таъсир кўрсатадиган долзарб масалалар кенгашлар ва депутатлик гуруҳларининг доимий эътиборида бўлиши кераклиги таъкидланди.

— Маҳаллий вакиллик органларига партиямиздан сайланган депутатларнинг ўтган йилда амалга оширган ишларини сарҳисоб қилар эканмиз, муайян ютуқлар қўлга киритилганлиги кўзга ташланди, — деди вилоят партия Кенгаши раиси А.Шодмонов. — Бунда, албатта, муҳтарам Юртбошимиз илгари сурган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чўқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясида қўйилган вазифалар ижроси бўйича амалга оширилган ишларни алоҳида таъкидлаш лозим. Ижро этувчи ҳокимиятнинг қонунлар ижросини таъминлаш, минтақаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича белгиланган вазифаларни бажариш борасидаги фаолияти устидан депутатлик назорати сезиларли даражада жонланди.

Таъкидлаш лозимки, 2011 йил давомида депутатлик гу-

руҳи томонидан ҳудудларнинг иқтисодий ва ижтимоий ривожланиши билан боғлиқ бўлган ўндан ортиқ масалалар ўрганилиб, турли даражадаги сессиялар кўн тартибига киритилди. Хусусан, вилоят Кенгаши депутати М.Мирзаев ташаббуси билан 2009-2012 йилларда иқтисодий инкирознинг олдини олиш бўйича вилоят Кенгаши томонидан қабул қилинган дастур ижроси Андижон шаҳар, Улўғнор ва Шаҳрихон туманларида ўрганилди. Бунда асосий эътибор ишсизликнинг олдини олишга қаратилди. Вилоят Кенгашининг доимий комиссиясида бу масала 2 марта ба қўриб чиқилди. Халқ депутатлари Олтинқўл тумани Кенгаши депутати Ф.Парпиев томонидан Олтинқўл тумани аҳолисини ичимлик суви билан таъминлашни яхшилаш, сув иншоотлари фаолияти узлуксизлигини таъминлаш масаласи кўтарилиб, бунинг самаралари

лилик ва журъат етишмаётган бўлса, айримларида ўз вазирлигига нисбатан масъулиятсизлик кузатилмоқда. Бундай салбий ҳолатларнинг олдини олмаслик сайловчилар ишончини йўқотишга, бўлғуси сайловчилар бунда фойдаланилмайдиган турган биналар, фаолиятини тўхтатган корхоналарни ишга тушириш бош масала қилиб қўйилди. Бу ишга депутатлар ўз худудлари бўйича жалб этилди...

Эътиборлиси, муҳокама этилаётган барча масалалар юзасидан депутатлик гуруҳлари тақлифларига мувофиқ, тегишли вазифаларни самарали амалга оширишга қаратилган қарорлар қабул қилинмоқда.

— Вилоят партия Кенгаши билан доимий алоқани ўрнатганмиз, — деди халқ депутати депутат Кенгашидаги "Адолат" СДП депутатлик гуруҳи раҳбари М.Мирзаев. — Бу эса ҳар бир муаммо ва камчиликларнинг ижобий ечим топишида қўл келмоқда. Депутатлик назорати орқали аниқланган камчиликлар ва ўз ечимини кутаётган масалалар умумлаштирилган ҳолда бундай ҳолатларнинг олдини олиш бўйича аниқ тақлифлар ишлаб чиқилмоқда.

Мажлисда қайд этилганидек, фаолият таҳлили шуни кўрсатадики, маҳаллий вакиллик органларига партиядан сайланган депутатларнинг барчаси ҳам бирдек фаол эмас. Баъзи депутатларда қатъият-

Пленум

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Хоразм вилояти Кенгашининг X Пленумида таъкидланганидек, ўтган вақт мобайнида вилоят партия Кенгаши қай бир соҳада бўлмасин электрорат манфаатларининг қўлпоми ишларни амалга ошириб, аҳолининг турли қатлами орасига янада кенгрок кириб борди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳамда халқ депутатлари маҳаллий Кенгаш депутатлари, ҳудудий партия ташкилотлари раҳбарлари ва фаоллари иштирок этган Пленумда Хоразм вилояти партия Кенгашининг ўтган йилги фаолиятига яна бир қарар назар ташланди, амалга оширилган ижобий ишлар билан бир қаторда камчиликлар чўқур таҳлил қилинди. Шу билан бирга, 2012 йилга мўлжалланган режалар қизгин муҳокама қилинди.

— Бугун мамлакатимизда кўчи фуқаролик жамиятини барпо этиш йўлида социал-демократиянинг ижтимоий адолат тамойили ижроси ва кенг қўламли ижтимоий дастурларнинг амалга оширилиши борасида кўзланган мақсадлар партияимиз зиммасига алоҳида масъулият юклайди, — деди вилоят Кенгаши раиси Н.Эшметов. — Шу боис, давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чўқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияда белгиланган устувор йўналишлар асосида фаолиятимиз йўналишларини янада аниқ-

Фаолият таҳлил қилинди

роқ белгилаб олдик ва ўтган 2011 йилда Хоразм вилояти партия Кенгаши асосий эътиборини партиянинг жамиятдаги мавқени кўтариш, аъзолари ва тарғибдорлари сонини ошириш, уларнинг сиёсий ва ҳуқуқий саводхонлигини юксалтириш ва шу орқали ижтимоий-сиёсий фаолиятини таъминлашга қаратди. Шунингдек, туман ва шаҳар партия ташкилотлари томонидан 200 га яқин турли мавзуларда тарғибот-ташвиқот тадбирлар ташкил қилинди. Бу борада Хива, Хонка, Шовот туманлари, Урганч шаҳар партия кенгашлари фаолияти алоҳида эътиборга лойик. Сайё-ҳаракатлар натижасида аъзолар сонининг ўсиши кузатилди. Айни вақтда аъзолар сони 7 минг нафардан ошди.

Пленумда, шунингдек, партия дастурини амалга оширишда маҳаллий Кенгашлар депутатларининг вазифалари ҳам муҳокама қилинди. "Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида"ги Конституциявий қонунда мустаҳкамланган ҳуқуқий имкониятлардан фойдаланган ҳолда жойларда қонун устуворлигини таъминлаш ва бу борада улар зиммасига юкланган вазифаларга атофлича тўхталиб ўтилди.

Таъкидланганидек, вилоят ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури бўйича жойларда янги иш ўринларини яратиш борасида партиянинг маҳаллий кенгашлари депутатлари томонидан ҳам самарали ишлар олиб борилиб, 130 нафар фуқаро му-

қим иш ўринлари билан таъминланди. Шунингдек, халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати А.Аминов ташаббуси билан Хонка туманидаги Сараповён қишлоғида сув, газ қувурларини таъмирлаш, иссиқлик энергияси узлуксизлигини таъминлаш каби маиший инфратузилмани яхшилаш борасида қатор ишлар амалга оширилди. Аҳолини ижтимоий муҳофаза этишга қаратилган саъй-ҳаракатлар доирасида хомийларни жалб этган ҳолда кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиб келинаётгани эътиборга этилди.

— Мақсадимиз партия электрорати ва сайловчиларнинг ишончини қозониши, уларнинг муаммоларига ўз вақтида ечим топишга кўмаклашишдан иборат, — деди халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати Р.Юсупов. — Пленумда билдирилган фикр-мулоҳазалар ушбу вазифаларимизни янада кенгайтиришга, мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларни амалга оширишда ва жойларда учраётган муаммоларни ҳал қилишдаги депутатлик бурчи ва вазифаларини адо этишда ижобий самарасини беради, албатта.

Пленумда 2012 йил — Мустақам оила йиллида вилоят Кенгаши олдида турган вазифалар ҳақида ҳам атофлича сўз юритилиб, амалга оширилаётган ишлар, вазифалар муҳокама қилинди.

Ўзбекистон "Адолат" СДП Хоразм вилояти Кенгаши маъбуот хизмати.

Ислоҳот

Жорий йилнинг устувор йўналишлари

«Давоми. Боши 1-бетда»

Асосли башорат! Зеро, миссия кутган натижалар аниқ намоён бўлди, ахир: ялли ички маҳсулотнинг ўсиш суръати 8,3 фоизни ташкил этди. Бу — 2000 ва 2011 йиллар оралиғида ялли ички маҳсулот ҳажми 2,1 баробар ошиб, ушбу кўрсаткич бўйича Ўзбекистон иқтисодиёти жадал ривожланиётган дунё мамлакатлари қаторидан жой олди, дегани. Масалан, саноат ишлаб чиқариш 6,3 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш 6,6, чакана савдо айланмаси 16,4, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш 16,1 фоизга ўсди... Буларнинг ҳаммаси, бир сўз билан айтганда, мамлакатимизда сўнгги 10-11 йил ичида амалга оширилган жиддий таркибий ва сифат ўзгаришларининг натижаси, албатта. Давлатимиз раҳбари ушбу ўзгаришлар ва натижаларни ойдинроқ аниқлашнинг учун қиёсий бир мисол келтирди: «2000 йилда мамлакатимиз ялли ички маҳсулотни шакллантиришда саноат ишлаб чиқаришнинг улуши бор-йўғи 14,2 фоизни ташкил этган бўлса, 2011 йилда бу кўрсаткич 24,1 фоизга етганида яққол кўриш мумкин». Демак, Ўзбекистонда иқтисодиётнинг етакчи тармақларида рўй берган таркибий ўзгаришларни амалга ошириш ва мазкур соҳаларни диверсификациялашга қаратилган эътибор — мамлакатда экспорт ҳажми, унинг таркиби ҳамда сифати катта ижобий туртки бўлди.

Булар ҳали Ватанимиз тараққиётини янги босқичга кўтариш йўлида иқтисодиётимизни ислоҳ қилиш дастурининг мантиқий давомини янада давом эттириш ҳақида эришган ва эришаётган жамийки ютуқларимиздан бир шингил, ҳолос. Уларнинг ҳаммасини ҳозир қайд этаверишга ҳожат бўлмас керак. Яхши-си, жаҳон бозорига ҳали-ҳануз кечаётган инқироз жараёнларида ўзгалар қатори

бизни ҳам ўсиш суръатлари ва самарадорлигини ошириш таъминотида кутаётган қийинчиликларга қарамай, 2012 йил Ватанимиз тараққиётида чинакам янги кўтарилш босқичи бўлиши ва у мустақил тараққиётимиз тарихи солномаларида жамиятимизни демократик янгилаш ҳамда янада либераллаштириш йили бўлиб қолиши учун давлатимиз раҳбари маърузасида белгиланган ижтимоий-иқтисодий ривожимизнинг асосий йўналишларига қисман назар солайлик.

Маърузада аниқ-равшан айтилди, 2012 йилда: «Ялли ички маҳсулотнинг 8,2 фоизга, саноат ишлаб чиқаришнинг 8,6 фоизга, қишлоқ хўжалигининг 5,8 фоизга ўсиш суръатлари белгиланмоқда. Шунингдек, истеъмол нархларининг ўсиш даражаси 7-9 фоиз даражада бўлиши мўлжалланмоқда. Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкасини 12 фоиз даражасида сақлаш назарда тутилмоқда».

«...Давлатимиз бюджетни шакллантиришда саноат ишлаб чиқаришнинг улуши бор-йўғи 14,2 фоизни ташкил этган бўлса, 2011 йилда бу кўрсаткич 24,1 фоизга етганида яққол кўриш мумкин».

Демак, Ўзбекистонда иқтисодиётнинг етакчи тармақларида рўй берган таркибий ўзгаришларни амалга ошириш ва мазкур соҳаларни диверсификациялашга қаратилган эътибор — мамлакатда экспорт ҳажми, унинг таркиби ҳамда сифати катта ижобий туртки бўлди.

Булар ҳали Ватанимиз тараққиётини янги босқичга кўтариш йўлида иқтисодиётимизни ислоҳ қилиш дастурининг мантиқий давомини янада давом эттириш ҳақида эришган ва эришаётган жамийки ютуқларимиздан бир шингил, ҳолос. Уларнинг ҳаммасини ҳозир қайд этаверишга ҳожат бўлмас керак. Яхши-си, жаҳон бозорига ҳали-ҳануз кечаётган инқироз жараёнларида ўзгалар қатори

муддатли истиқболда иқтисодиётимизни ривожланган демократик давлатлар даражасига олиб чиқишни ҳозирги босқичдаги бош стратегик вазифа сифатида ўз олдимизга қўйганмиз». Мақсад — рақобатдош иқтисодиётни шакллантириб, рақобатдош мамлакат барпо этиш!

Шу нуқтаи назардан ҳам иқтисодиётимизнинг самараси йўналишида эскидан давом этиб келаётган баъзи эътибор-сизлик, сусткашлик ва оқсоқлик ҳолатларига, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ва уларга энергия сарфи ҳамон юқори даражада сақланиб қолганига, айниқса, жойларда ёқилғи-энергетика ресурсларидан оқилона ҳамда тежамкорлик билан фойдаланилмаётганлигига алоҳида эътибор қаратилиб: «муқобил энергия ресурсларини излаш ва жорий этиш ишлари талаб даражасида эмас. Умуман, ушбу соҳада зудлик билан қилиниши лозим бўлган кўплаб муаммолар тўпланиб қолганини афсус билан қайд этиш керак», эканлиги қайд этилди.

Маърузадаги аниқ шу танқидий фикр мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси, ҳар бир идораси ва муассасаси, вазирилари, қўмиталар, нодавлат нотижорат ташкилотлар, қолаверса, сиёсий партиялар олдида катта вазифалар ҳамда зиммаларига жиддий масъулият талаб ишлар юклаши, табиий. Чунончи, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси зиммасига ҳам!

Зеро, партия ўрта ва узоқ муддатли истиқболга мўлжалланган умумдавлат индикатив иқтисодий дастурларини ишлаб чиқиш ҳамда уларни амалга оширишга бел боғлаб, мамлакатда инновация туридаги иқтисодиётни ташкил этиш ташаббусини кўтарган ягона сиёсий кучдир. Ўз-ўзидан равишанки, мазкур ташаббус ижроси, пировард натижада, Ўзбекистоннинг илмий-техник салоҳиятини янада тўлароқ рўйга чиқариш имконини бе-

ради. Бу эса фақат ва фақат Юртбошимиз уқтирганидек, «...юқори технологияларга асосланган янги корхона ва ишлаб чиқариш тармоқларининг жадал ривожланишини таъминлаш, фаолият кўрсатаётган қувватларни модернизация қилиш ва техник янгилаш жараёнларини тезлаштириш ҳисобидан амалга оширилиши мумкин».

Президентимиз маърузасидан юқорида тилга олинган танқидий иқтибосда айтилган муқобил энергия ресурсларини излаш ва жорий этиш ишлари борасида ҳам партиянинг кўзлаган мақсадлари, вазифалари аниқ. Хусусан, унинг сайловолди дастуридан ўрин олган куйидаги вазифаларни эсланг: «Энергия ҳажмини камайтириш, қатъий тежаш тартиби, ишлаб чиқариш харажатлари ва маҳсулот таннархини камайтириш, қайта тикланган энергия манбаларидан фойдаланишни асослаш механизмларини ишлаб чиқиш, қабул қилиш ва татбиқ этиш масалалари ҳам партия диққат марказида бўлади. Партия энергиянинг мавжуд барча муқобил турларини комплекс равишда ривожлантириш орқали рақобатли энергетика бозорини ташкил этишни рағбатлантиришга алоҳида эътибор қаратади».

Айни шу мақсадлар ва вазифалар ижроси йўлида сўнгги икки йил давомида партия бир қатор ғоялар ижросига киришиб, муайян ютуқларга эришаётганини оммавий ахборот воситалари саҳифаларида ўқиб турибмиз. Масалан, қишлоқларда янги ижтимоий объектлар — қишлоқ врачлик пунктлари, болалар боғчалари, мактаблар, болалар спорт, телекоммуникация ва почта алоқаси объектларини қуриш ҳамда қайта тикланган энергия манбаларидан фойдаланган ҳолда, энергияни тежайдиган ускуналар қўлланила бошланди. Маса-

лан, партия ташаббуси билан «Ўзбекэнерго» ДАК ва Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси энергетика ва автоматика институтининг «Электр ва иссиқлик энергиясини ишлаб чиқаришнинг салоҳиятли концептлар йўналишлари, улардан қайта тикланувчи энергия манбаларини ривожлантириш асосида фойдаланиш» деб номланган қўшма лойиҳа бугунги кунда муваффақиятли амалга ошмоқда. Чорвоқда 750 кВтга эга шамол ускунасини яратиш, вилоятлардаги қишлоқ врачлик пунктлари ва ижтимоий объектларда иссиқлик ҳамда электр энергиясини ҳосил қилувчи қуёш коллекторлари — панеллар ўрнатиш каби қатор амалий ишлар қизгин кечаяпти. Бугунгача республикамизда 150 дан ортқ аша шундай объектларда қуёш коллекторлари ва шамол кучи билан электр энергияси олишга мослашган замонавий технология воситалари харақатга келди. Жойларда ҳатто «биогаз» деб ном олган ноънъанавий энергия манбалари учун ҳам имкониятлар очилмоқда...

Қиссадан ҳисса, мамлакатимизда юқори ва изчил ўсиш суръатларини сақлаш ҳамда макрориктисодий барқарорликни янада мустаҳкамлаш йўлида 2012 йил тарихи Ватанимиз тараққиётини янги босқичга кўтарадиган йил бўлиб киришига эришиш учун кўзда тутилган барча устувор йўналишлар ижросига — Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси дастурида қайд этилган вазифалар ҳам уйғун ва ҳамоҳанг. Партиянинг мақсади — ортиқча фаолият олиб бораётган барча сиёсий кучлар қатори Ўзбекистонда, том маънода, рақобатдош иқтисодиётни шакллантириб, рақобатдош мамлакат барпо этишдек юксак ва улғувор ишлар жараёнларида фаол, бардавом иштирок этиш.

Номоз САЪДУЛАЕВ.

Давра сўхбати

Фуқаролик жамиятини шакллантириш мониторинги бўйича мустақил институтнинг минтақавий бўлинмаларида «Оммавий ахборот воситалари фаолиятини қўллаб-қувватлаш уларнинг фуқаролик институтлари тизимидаги ролини мустаҳкамлаш омилидир» мавзусида давомли давра сўхбатлари бўлиб ўтди.

ОАВ ривожини йўлида янги босқич

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси энергетика ва автоматика институтининг «Электр ва иссиқлик энергиясини ишлаб чиқаришнинг салоҳиятли концептлар йўналишлари, улардан қайта тикланувчи энергия манбаларини ривожлантириш асосида фойдаланиш» деб номланган қўшма лойиҳа бугунги кунда муваффақиятли амалга ошмоқда. Чорвоқда 750 кВтга эга шамол ускунасини яратиш, вилоятлардаги қишлоқ врачлик пунктлари ва ижтимоий объектларда иссиқлик ҳамда электр энергиясини ҳосил қилувчи қуёш коллекторлари — панеллар ўрнатиш каби қатор амалий ишлар қизгин кечаяпти. Бугунгача республикамизда 150 дан ортқ аша шундай объектларда қуёш коллекторлари ва шамол кучи билан электр энергияси олишга мослашган замонавий технология воситалари харақатга келди. Жойларда ҳатто «биогаз» деб ном олган ноънъанавий энергия манбалари учун ҳам имкониятлар очилмоқда...

Қиссадан ҳисса, мамлакатимизда юқори ва изчил ўсиш суръатларини сақлаш ҳамда макрориктисодий барқарорликни янада мустаҳкамлаш йўлида 2012 йил тарихи Ватанимиз тараққиётини янги босқичга кўтарадиган йил бўлиб киришига эришиш учун кўзда тутилган барча устувор йўналишлар ижросига — Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси дастурида қайд этилган вазифалар ҳам уйғун ва ҳамоҳанг. Партиянинг мақсади — ортиқча фаолият олиб бораётган барча сиёсий кучлар қатори Ўзбекистонда, том маънода, рақобатдош иқтисодиётни шакллантириб, рақобатдош мамлакат барпо этишдек юксак ва улғувор ишлар жараёнларида фаол, бардавом иштирок этиш.

Давра сўхбатида Президентимиз Ислам Каримов томонидан илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида ахборот соҳасини ислоҳ қилиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлаш борасида ҳам муҳим вазифалар белгилаб берилгани ва бу йўналишда амалга оширилаётган кенг қўламли ишлар ахборот соҳаси ривожига, оммавий ахборот воситаларининг давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолияти устидан жамоатчилик ва парламент назоратини таъминлаш, ҳокимият ва жамоатчилик ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатиш борасидаги ролини кучайтиришга хизмат қилаётгани алоҳида таъкидланди.

Номоз САЪДУЛАЕВ.

Ушбу қарорга мувофиқ, 2012 йилнинг 1 январидан оммавий ахборот воситалари тахририятлари ва нашриётлар ижтимоий-сиёсий йўналишдаги ҳамда болаларга, имконияти чекланган шахсларга мўлжалланган адабиётларни сотишдан олинган фойдаланиш фойда солиғи ҳамда ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини тўлашдан 5 йил муддатга озод этилди. Шунингдек, оммавий ахборот воситалари тахририятлари, нашриётлар, телерадиоканаллар ва полиграфия ташкилотларининг олиб келинадиган қоғоз, полиграфия материаллари ва ахборот сақлаш мосламалари, ускуналар учун божхона тўловларидан 5 йил муддатга озод этилиши уларга сезиларли даражада молиявий кўмак бўлади. Айни вақтда оммавий ахборот воситалари ва китоб маҳсулотларини етказиб бериш хизматлари қўшилган қиймат солиғига тортилмайди.

Вилоятлар миқёсида беш кун давом этган давра сўхбатларида, шунингдек, ахборот бозорини янада такомиллаштириш, оммавий ахборот воситаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва соҳа ходимлари меҳнатини рағбатлантириш борасида яратилаётган имтиёз ва афзалликлардан самарали фойдаланиш хусусида атрафлича фикр алмашилди. Оммавий ахборот воситаларининг давлат ва жамият қурилиши соҳасида амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар оқибатини таъминлашдаги ролини ошириш, фуқаролик жамияти институтлари тизимидаги ўрнини янада мустаҳкамлаш ҳамда соҳа доир қонун лойиҳаларини янада такомиллаштириш юзасидан тақлифлар билдирилди ва вазифалар белгилаб олинди.

Нурбек АБДУХАЛИЛОВ,
«Adolat» мухбири.

«Самарқандкимё»:

жамоанинг ижтимоий ҳимоясидан экологик муаммога — партия назоратида

Бошланғич ташкилот нимага қодир!

Нафақат Самарқанд вилояти, балки мамлакатимиз иқтисодиёти учун муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган «Самарқандкимё» очик акциядорлик жамияти бугун чинакам тикланиш даврини бошдан кечирмоқда. Бундан 4 йил муқаддам «Ўзкимёсоноат» давлат акциядорлик компанияси томонидан молиявий қўллаб-қувватланиши туфайли заводда кенг қўламли модернизациялаш ишлари амалга оширилди. Маъданли ўғитлар ишлаб чиқариш, экстракция ва тайёр маҳсулотлар цехи, сув иншоотлари тубдан реконструкция қилиниб, янги технологиялар жорий этилди.

Бугун республикамиз қишлоқ хўжалиги учун нитрокальцийфосфат маъданли ўғитларини етказиб бераётган мазкур корхонада истиқболли изланишлар билан бирга ҳали ечимини кутаётган масалалар ҳам мавжуд. Ишлаб чиқаришнинг кенгайтириш, маҳсулот турини кўпайтириш, жаҳон бозорига унинг рақобатбардошлигини манфаатдорлик билан ҳал этиш вазифалари турибди. Муҳими, завод цехларида меҳнат қилаётган 665 нафар ишчи-муҳассисларда корхона тақдирини ўзгалар билан масъулият ҳиссини уйғотиш, уларни ташаббус билан чиқаришга руҳлантириш олиш лозим.

Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг «Самарқандкимё» заводи меҳнат жамоасида ташкил этилган бошланғич партия ташкилоти ана шу мураккаб ва масъулиятли ишларни амалга

оширишда ўзини ташаббускор деб билмоқда. Партия фаолиятлари заводга, унинг жамоасига наф келтирадиган кўплаб фойдали тақлифларнинг маъмурият томонидан қўллаб-қувватланишига эришиб, обрў қозондилар.

Хусусан, БПТ раиси Суюнбой Бекмирзаев корхонани модернизациялаш жараёнида инновацион технологияларни кенгайтириш ва атрафга зарарли чанг-ғуборлар чиқишини тўхтатиш имконини берадиган лойиҳаларни илгари сурди. Натижада экологик ускуналарни ишлашнинг мукамал муҳандислик ечимини жорий этилиб, экологик вазият барқарорлашди. Партия фаоли Азамат Ортиқовнинг ташаббуси билан корхонанинг 7 гектарлик боғдорчилик ёрдамчи хўжалиги яратилди. Балиқчилик билан

шуғулланиш учун салкам чоррак гектарлик ҳовуз барпо этилди. Яқунланган йилда жамоа аъзоларига 600 килограмм балиқ тарқатилди.

Партиянинг яна бир аъзоси Дилшод Абдурахмонов назорат-ўлчов асбобларини такомиллаштириш орқали ишлаб чиқаришда аниқ маромни таъминлаш, маҳсулот сифатини яхшилаш ҳақидаги тақлифи билан маъмурият эътиборини қозонди.

— Биз жамоатчилик назоратини амалга оширишда маъмуриятнинг жамоа олдида ҳисобдорлигини таъминлашга эътиборни қаратаймиз, — дейди БПТ раиси С.Бекмирзаев. — Ходимларнинг ижтимоий ҳимояси, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлашда адолат тамойилларига амал қилинишига бирламчи вазифалардан деб қараймиз. 86 ёшлик меҳнат фахрийси Фариддин Гашимов

ва унинг оиласига яқинда маъмурият томонидан катта моддий ёрдам берилди.

Корхона меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғи, партия фаоли Татьяна Лицованинг таъкидлашича, партия бошланғич ташкилотининг ННТлар билан ижтимоий шериклик асосида самарали фаолият юритаётгани завод маъмуриятининг эътиборидан четда қолган талайгина ижтимоий-иқтисодий масалаларга ечим топиш им-

конини бермоқда. Шулардан бири — коллеж битирувчиларини ўз муҳассисликлари бўйича иш билан таъминлаш масаласидир. Шу мақсадда корхонада «Устоз ва шогирд» мактаби ташкил этилиб, ёш муҳассисларга барча зарур шароитлар яратилди.

Шунингдек, завод касаба уюшмаси билан ҳамкорликда жамоа аъзоларидан тушган 80 дан ортқ ёзма мурожаатлар тегишли тартибда ижобий ечим топганлиги ҳам эътиборга молик.

Гап «Самарқандкимё» заводидаги БПТ фаолияти мисолида куйи бугун ҳақида кетар экан, унинг ташаббускорлиги нафақат сиёсий партияни мустаҳкамлашда, балки, фуқаролар онги ва эркинлигини, ислохотлар жараёнини мустаҳкамлашда ҳам хизмат қилади. Шу боис, Ўзбекистон «Адолат» СДП бўлғуси сайловларда депутатликка номзодларни танлашда айнан бошланғич ташкилотларнинг тавсиялари инobatга олиниши ёки қуйида чиққан ҳар битта тақлиф-ташаббус партия Кенгашининг фаолият мазмунига айланишига алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Демак, БПТларнинг фаолият доираси кенгайиб, ижобий ишлар салмоғи ортиб бораверади.

Зоҳир ТўРАҚУЛОВ,
«Adolat» мухбири.

Дастур доирасида

Маълумки, партия сайловолди дастурида уй-жой-коммунал комплекси фаолиятини янада яхшилаш, аҳолини сифатли хизматлар билан таъминлаш каби масалалар устувор вазифа сифатида белгиланган. Партия етакчилари, маҳалла фаоллари ва худуддаги турар жой эгалари ширкати вакиллари иштирок этган дастур доирасидаги мазкур тадбирда аҳолига кўрсатилаётган уй-жой коммунал хизматларининг бугунги аҳоли, қиш мавсумида кўп қаватли уйларга узатилаётган иссиқлик манбаи ишларининг сифатли олиб борилиши ва бу борада турар жой эгалари ширкати фаолиятига алоҳида эътибор қаратилди.

Давра сўхбатида худди шундай тадбирларни худуддаги бошқа маҳаллаларда ҳам ўтказилишига келишиб олинди.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши матбуот хизмати.

Оила фаровонлиги — халқ фаровонлиги

2012 йил — Мустақкам оила йили

Инсоният азал-азалдан фаровон жамият қуришга интилиб яшайди. Дунёда яшаётган ҳар бир халқнинг ўз тили, дини, урф-одати ва анъаналари ҳамда ўтмиши бўлганидек, уларнинг фаровон жамият қуриш ҳақидаги тushunchалари ҳам, уни шакллантиришга муносабатлари, босиб ўтган йўллари ҳам ўзига хос тарзда кечган.

Осойишталик ва барқарорлик ҳукм суради. Зеро, оила фаровонлиги — миллий фаровонлик асосидир. 2012 йилнинг «Мустақкам оила йили» деб эълон қилиниши, оила муҳитини янада асраб-авайлаш ва мустақкамлаш борасида мамлакатимизда олиб борилаётган одилона сиёсатнинг янги саҳифасини очиб берди. Оила билан боғлиқ муносабатларга алоқадор барча субъектлар, давлат идоралари, ташкилотларнинг ўз олдларидаги вазифалари, масъулиятлари янада юқори поғонага кўтарилди. Таъкидлаш жоиз, жамиятда ҳар бир оиланинг мустақкам бўлишига бир ёки бир неча кишининг ёхуд идоралар саъй-ҳаракатлари билангина эришиб бўлмайди. Бу муҳим вазифанинг амалга оширилиши маълум субъектлар ваколатларига бириктирилган бўлса-да, унга кенг жамоатчилик ва ҳар бир фуқаро ўз ҳиссасини қўшиши лозим. Давлатимиз раҳбари яқинда 2011 йилнинг асосий якунлари ва 2012 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган

Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидида ўқитиб ўтганидек, «Жамиятимизнинг асосий бўғини бўлган оила институтини янада мустақкамлаш ва ривожлантириш, бугунги кунда ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш бўйича амалга оширилаётган ишларни янги босқичга кўтариш, бу борада маҳалла яратилиши, жисмонан соғлом, маънаван етувчи ва баркамол авлодни тарбиялаш каби ўз олдимиизга қўйган бошқа муҳим мақсадлар барчамизга ахши маълум. Бу ўринда гап айнан шулар ҳисобидан пировард натажада оила фаровонлигини ва шу асосда бутун халқимиз фаровонлигини янада ошириш ҳақида бормоқда. Оиланинг мустақкам бўлиши — оила аъзоларининг, айниқса, эр ва хотин ўртасидаги муносабатларнинг ўзаро ҳурмат, меҳр-муҳаббат, ишонч ва садоқат тамойиллари асосига қурилушига бевосита боғлиқ.

Бирок бугунги кунда жамиятимиздаги барча оилаларда ҳам оилавий муносабатлар рисоладагидек кечаяпти деб бўлмайди. Хусусан, айрим оилалардаги турмушнинг издан чиқиши, оилавий муносабатларнинг бузилиши, айни вақтда ажралишларнинг келиб чиқётганлиги ачинарли ҳол. Тўғри, бундай оилалар мамлакатимизда умумий оилалар сонига солиштирилганда жуда оз миқдорни ташкил этади. Шундай бўлса-да, инсон ҳуқуқлари, оилага юксак қадрият сифатида ёндашилаётган юртимизда мазкур муаммо ва унинг ечимига янада чуқурроқ назар ташлашга тўғри келади. Бунинг учун қурилаётган янги оила, тузилаётган никоҳ шартномаси масалаларида эр-хотиннинг маънавий-ахлоқий жиҳатдан бир-бирларига мос келишларига алоҳида эътибор қаратишимиз керак, албатта. Халқимиз «Ўзинг суйганини олгунча, ўзингни суйганини ол», — деб бекорга айтмаган. ФХДЭ мутахассиси сифатида айта оламанки, бу борада айрим ота-оналар томонидан йўл қўйлаётган мажбурий никоҳ муаммоларига чек

қўйиш, ёшларимизни оила қуришдек шарафли ва масъулиятли масалага юксак даражада тайёрлаш, мустақкам оила тамойилларини, айниқса, ёшлар онгига чуқур сингдириш лозим. Шу билан бирга, ёшлар ўртасида тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш орқали турмуш машаққатларига чидамсизлик, турмушни энгил тушуниш, ўткинчи ҳою ҳаваслар билан яшашга мойиллик каби салбий ҳолатларни бартараф этиш саъй-ҳаракатларини янада кучайтириш керак, наздимда. Ота-оналаримиз ўз оталик ва оналик ҳуқуқларидан фойдаланиб, фарзандларига таълим-тарбия беришларида қонуларимизда қайд этилган одилона талабларга, халқимизнинг бола тарбиясидаги бой таърибаларига таянишлари, энг аввало уларга ўзлари ибрат-намуна бўлишлари жуда катта моҳиятга эга. Зеро, оила фаровонлиги — халқ фаровонлигидир.

Парвозингиз баланд, бехатар

ва хайрли бўлсин, юртимиз лочинлари!

Давоми. Боши 1-бетда

Собиқ иттифок даврида «Тошкент бирлашган авиаотряди» деб номланиб келинган ҳаво дарвозамиз давлатимиз раҳбари ташаббуси билан «Ўзбекистон ҳаво йўллари» — Миллий авиакомпаниясига айлантирилган дастлабки кунларданок техникавий базаси, халқаро меъёрлар андозасидаги шарт-шароитлари, мутахассис кадрлар захираси ва йўловчилар ҳамда юк ташиш тизимларига хизмат кўрсатиш сифати тақомилига жиддий аҳамият берилди.

Эгаллашди. Учиш мажмуида учувчиларнинг махсус терма отряди вужудга келди. Бугунги кунда миллий авиакомпания таркибига халқаро аэропорт мақомига эга Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Урганч, Термиз, Навоий халқаро аэропортлари кенг кўламада фаолият олиб бормоқда. Биргина «Тошкент» халқаро аэропортининг ўзи йилга 2 миллион нафардан зиёд йўловчига юқори савияда хизмат кўрсатиб келмоқда. Мамнуният ва фخر билан айтишга арзигулик янгилик — «Ўзбекистон ҳаво йўллари» Миллий авиакомпанияси халқ-

- 1992 йилнинг ўзида жаҳоннинг Лондон, Карачи, Деҳли, Куала-Лумпур, Тел-Авив, Пекин сингари жаҳоннинг ўйлаб йирик шаҳарларига янги-янги ҳаво йўллари очилди.
- Йил ўтмай «Тошкент» халқаро аэропорти лизинг асосида сотиб олинган «А-310» русумли аэробусни фойдаланиш учун қабул қилди ва Франкфурт, Бангкок сингари йўналишлар парвози йўлга қўйилди.
- 1994 йилда яна битта — «А-310» самолёти келтирилиб, Афина, Манчестер, Сеул халқаро йўналишлар ҳаво «дарвоза»си ўрнатилди.
- Кўп ўтмай Тошкент — Нью-Йорк трансконтинентал йўналиши ўзлаштирилди.
- 1996 йилда жаҳонда энг нуфузли само лочинларидан бири — «Боинг-767» ҳаво лайнери пойтахтимиз аэропортига биринчи бор кўниб, миллий авиакомпания парк кўрқига кўрқ қўшди.

- ♦ Ўтган йиллар давомида авиакомпания ҳаво кемалари парк қўшимча равишда «Боинг-767», «RJ-85», «Боинг-757-200», «Боинг-757-300» русумли энг замонавий «самолёт»лар билан янгиланди.
- ♦ Осако, Токио, Ханой-Хошимин, Шанхай, Милан, Қоҳира, Афина ва хорижнинг бошқа йирик шаҳарларига чиқиб имкони туғилди.
- ♦ «Boing», «Airbus» компаниялари билан ўнга яқин замонавий (жумладан, 4 та «Боинг-757» 4 та «А-320») самолётларни етказиб бериш тўғрисида шартномалар имзоланди.
- ♦ Навоий халқаро аэропорти юк ташиш миқдори бўйича жаҳонда илгор жамоалар сафига турибди. «Korea-Air» авиакомпанияси билан ҳамкорлик эса мамлакатимизнинг дунёвий нуфузига нуфуз қўшди.

Олиб борилган изчил сиёсат ва аниқ-равшан мақсадларни қўзлаб амалга оширилган саъй-ҳаракатлар ортида «Мустақкам Мамлакатимиз» байроғи рамзи туширилган ҳаво кемаларининг юксак парвозларини босқичма-босқич таъминлай бошлади. Учувчилар маҳорати халқаро савиядаги даражага кўтарилди. Улар дунё ўлчамлари билан меъёрланган барча турдаги самолётларни бошқариш, техник хизмат кўрсатиш малакаларини қисқа фурсат ичидаёқ пухта

аро авиацион хавфсизлик жамғармасининг «Парвозларнинг хавфсизлиги соҳасидаги ютуқлари учун» фахрий дипломига сазовор бўлган пешқаддам компаниялардан бири. **Мухтасаргина тилак:** касб байрамларининг 20 йиллигини нишонлаётган Ўзбекистон Миллий авиакомпанияси лочинлари, парвозингиз баланд, бехатар ва хайрли бўлсин!

Замон АПИ.

Шартнома, интизом ва давр

Ислоҳот чорраҳаларида

Мамлакатимиз бозор иқтисодиётга босқичма-босқич ўтиш йўлидан борар экан, бунда шартномавий муносабатларга риоя этиш муҳим аҳамиятга эга. Хўжалик юртуви субъектлар ўртасидаги шартномалар барча мўлқ шаклидаги корхоналар ва тадбиркорларнинг ўзаро иқтисодий муносабатларини тартибга солуви асосий ҳуқуқий ҳужжат ҳисобланади. Иқтисодий ислоҳотларнинг бош йўналишларидан бири ҳам хўжалик шартномалари ролини ошириш ва шартномавий муносабатларини ҳуқуқий тартибга солишни тақомиллаштиришдан иборат. Шу нуқтаи назардан, шартномалар, жумладан, контрактация шартномалари борча мўлқ шаклидаги корхоналар — қишлоқ хўжалигида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлар билан тайёрловчилар ўртасида ҳуқуқий ҳужжат бўлибгина қолмай, қишлоқ хўжалиги махсулотлари етиштирувчиларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг асосий омилдир.

Шундай бўлса-да, ҳамон жойларда тарафлар ўртасида тузилган шартнома мажбуриятларини бажармаслик ёки лозим даражада бажармаслик ҳолатлари юзага келмоқда. Бундай шартнома интизомига риоя қилмаслик ҳолатлари юзасидан Фарғона вилоят адлия бошқармасининг Шартномавий-ҳуқуқий ишларни назорат қилиш бўлими томонидан шартнома мажбуриятларини бажармаган хўжалиқларга нисбатан қонуний чоралар кўрилмоқда. Мисол учун, Кўштепа тумани «Расулбек Абдуҷалилзода» фермер хўжалигининг «Тошлоқ пахта тозалаш заводи» акциядорлик жамиятига 2010 йил ҳосилидан пахта хомашёси ва уруғлик пахта харид қилиш юзасидан тузилган контрактация шартномаси асосида етказиб берилган махсулот ҳақини ундиришда амалий ёрдам сўраб ёзган аризаси ўрганилганда шу

нарса маълум бўлдики, завод ва фермер хўжалиги ўртасида (04.03.2010 й.) пахта хомашёси ва уруғлик пахта харид қилиш юзасидан контрактация шартномаси тузилган-у, хомашё ҳақи эса узоқ муддат тўланмасдан келинган. Контрактация шартномасининг 5.3-бандида мазкур шартномага мувофиқ топширилган (юқлаб жунатилган) пахта хомашёси, уруғлик пахта ҳақини тўлашдан асоссиз равишда бўйин товлаганини учун тайёрловчи хўжаликка ўзи тўлашдан бош тортган сумманинг 15 фоизи миқдоридида жарима тўлаши, жаримадан ташқари тайёрловчи хўжаликка муддати ўтказиб юборилган ҳар бир кун учун муддати ўтказиб юборилган тўлов суммасининг 0,4 фоизи миқдоридида, бироқ муддати ўтказиб юборилган тўлов суммасининг 50 фоизидан ортқ бўлмаган миқдорда пеня тўлаши белгиланган.

Солиқ

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси (Ўзгартиришлар билан)га мувофиқ фуқароларнинг уларга тегишли бинони, иншоотни ёки уларнинг бир қисmini, турар жойини ижарага беришдан олинган даромадлари мулкрий даромад ҳисобланади. Фуқароларнинг ушбу даромадларига солиқ солишни тартибга солиш мақсадида 2012 йилнинг 1 январидан солиқ қонунчилигига тегишли ўзгартиришлар киритилди.

Шунингдек, Фарғона туманидаги «Орзудаги СВАН» фермер хўжалиги раҳбари Ш.Тешабоевнинг етказиб берилган уруғлик ҳақини ундиришда амалий ёрдам сўраб ёзган аризаси ҳам икхобий ҳал этилиб, фермер хўжалиги фойдасига тайёрловчи «Фарғонадонмаҳсулотлари» АЖдан 18.674.500 сўм етказилган зарар, 300.000 сўм пеня, жами 18.974.500 сўм маблағ ундириб берилди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Лекин, гап фақат ҳақларни ундириб беришда эмас, балки шартнома интизомига, аниқроғи, шартномавий муносабатларга қатъий амал қилиш ҳақида бўлаяпти. Зеро, хўжалик шартномалар юридик ва жисмоний шахсларни мулкрий, номулкий ҳуқуқ ҳамда мажбуриятлари вужудга келиши асосларидан биридир. Шартномаларисиз тадбиркорлик режаларини амалга оширишни тасаввур ҳам қилиб бўлмайди. Шундай экан, шартнома интизоми, бу — давр талаби. Унга риоя этиш бурч ва мажбуриятдир.

Неъматжон ҒОҒУРОВ, Фарғона вилоят адлия бошқармаси ходими.

Солиқ

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси (Ўзгартиришлар билан)га мувофиқ фуқароларнинг уларга тегишли бинони, иншоотни ёки уларнинг бир қисmini, турар жойини ижарага беришдан олинган даромадлари мулкрий даромад ҳисобланади. Фуқароларнинг ушбу даромадларига солиқ солишни тартибга солиш мақсадида 2012 йилнинг 1 январидан солиқ қонунчилигига тегишли ўзгартиришлар киритилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 30 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2012 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»-ги қарорига мувофиқ, 2012 йил 1 январдан бошлаб юридик ва жисмоний шахсларнинг кўчмас мулкни ижарага беришдан олган даромадини солиққа тортишда ижара ҳақининг (юридик ва жисмоний шахслар учун) энг кам миқдорлари белгиланган. Жисмоний шахсларга 2012 йилдан бошлаб, уй-жойнинг 1 м.кв. учун (умумий майдондан келиб чиқиб) ижара тўловини энг кам миқдорини унинг жойлашган жойига қараб табақалашган миқдорлари белгиланди. Қарорнинг 26-илловаси би-

«Ижара ҳақини тўғри ҳисобланг»

лан 1 м.кв. учун (умумий майдондан келиб чиқиб), Тошкент шаҳрида — 3 минг сўм, Нукус шаҳрида ва вилоятда буйсунадиган шаҳарларда — 2 минг сўм, бошқа аҳоли пунктларида — минг сўм бир ойлик ижара тўловининг энг кам миқдорлари ўрнатилди. Масалан, фуқаро турар жойини ижарага бериш шартномасига кўра умумий майдони 48 кв. бўлган жойини ҳар ойда 120 минг сўм миқдоридан ижара ҳақига шартнома тузган бўлса, Тошкент шаҳрида белгиланган меъёрларга мувофиқ бундай майдондан ижара ҳақи бир ойлик минимал миқдори 144 минг (48х3000) сўмдан кам бўлмаслиги лозим.

Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг (Ўзгартиришлар билан) 181-моддасига кўра, жисмоний шахсларнинг кўчмас мулкни ижарага беришдан олган даромади жисмоний шахсларнинг даромадидан олинган солиқ шкаласининг минимал ставкасида, яъни 2012 йил 1 январдан 9 фоизли ставка солиққа торилади. Шунга кўра, мисолда келтирилган майдонга ҳисобланган бир ойлик ижара ҳақидан олинган солиқ 12960 (144000х9/100) сўмини ташкил этади. Солиқ кодекси (Ўзгартиришлар билан) 192-моддага кўра, мол-мулкни ижарага беришдан даромад олаётган жисмоний шахс белгиланган тартибда даромадлар тўғрисидаги қуйи-

даги декларацияларни тақдим этади: дастлабки декларацияни — шундай даромадлар юзага келган кундан эътиборан бир ой ўтгач, беш кунлик муддатда, агар бу даромадларга жисмоний шахслар даромадлари га тўлов манбаида солинадиган солиқ солинмаган бўлса: якуний декларацияни — ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 15 январига қадар. Мол-мулкни ижарага беришдан даромадлар оlish туғайган тақдирда жисмоний шахс доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органини бу ҳақда ёзма шаклда хабардор этади. Солиқ кодекси (Ўзгартиришлар билан) 193-моддага кўра, мол-мулкни ижарага беришдан даромадлар оладиган жисмоний шахслар жисмоний шахслардан олинган даромад солиғини тақдим этилган дастлабки декларация асосида ҳар ойда даромад олинган ойдан кейинги ойнинг бешинчи кунигача тўлайдилар. Йил тугагач, жисмоний шахсларнинг даромадларидан олинган солиқнинг йиллик суммаси ҳақиқатда олинган даромад бўйича ҳисоблаб чиқарилади. Бу сумма билан йил мобайнида тўланган суммалар ўртасидаги фарқ келгуси йилнинг 15 мартгача солиқ тўловчидан ундирилиши ёки унга қайтаралиши белгиланган. Шунингдек, ижара муноса-

батларини тартибга солиш ва ижара шартномаларини ҳисобини тўғри ташкил этиш, кўчмас мулкни ижарага беришдан олинган даромадини яшириш ҳолатларининг олдини олиш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг 2011 йил 30 декабрдаги «Ўзбекистон Солиқ солинмаган бўлса: якуний декларацияни — ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 15 январига қадар. Мол-мулкни ижарага беришдан даромадлар оlish туғайган тақдирда жисмоний шахс доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органини бу ҳақда ёзма шаклда хабардор этади. Солиқ кодекси (Ўзгартиришлар билан) 193-моддага кўра, мол-мулкни ижарага беришдан даромадлар оладиган жисмоний шахслар жисмоний шахслардан олинган даромад солиғини тақдим этилган дастлабки декларация асосида ҳар ойда даромад олинган ойдан кейинги ойнинг бешинчи кунигача тўлайдилар. Йил тугагач, жисмоний шахсларнинг даромадларидан олинган солиқнинг йиллик суммаси ҳақиқатда олинган даромад бўйича ҳисоблаб чиқарилади. Бу сумма билан йил мобайнида тўланган суммалар ўртасидаги фарқ келгуси йилнинг 15 мартгача солиқ тўловчидан ундирилиши ёки унга қайтаралиши белгиланган. Шунингдек, ижара муноса-

В.ШЕРҚЎЗИЕВ, Учтепа тумани ЖШСС бўлими бошлиғи.

Қонунчилик

Ўзбекистон божхонаси:

халқаро миқёсда эътироф этилмоқда

26 январь — Халқаро божхоначилар кун

Божхона ҳамкорлиги кенгаши (ҳозирги Жаҳон божхона ташкилоти)нинг 1993 йил 25 январдаги Қарори асосан ҳар йили 26 январда Халқаро божхоначилар кун дунё бўйлаб кенг нишонланади.

Маълумки, ушбу ташкилотнинг тарихи 1947 йилдан бошланган. Дастлаб Европанинг 13 та давлатини ўзида бирлаштирган ва Ишчи гуруҳ тарзида фаолиятини бошлаган мазкур бирлашма 1950 йилда Кенгаш тарзида фаолият олиб бориш учун ўз Конвенциясини имзолади. 1952 йилга келиб, мазкур Конвенция кучга кирди. 1953 йилнинг 26 январда Кенгашнинг Инаугурация сессияси бўлиб ўтди. 1994 йилдан эса Кенгаш Жаҳон божхона ташкилоти номини олди ва унга ҳозир 178 та давлат аъзо ҳисобланади.

Конвенциянинг 1952 йилдан кучга кирганини инобатга олсак, жорий йилда Жаҳон божхона ташкилоти (WCO) — ЖБТ ташкил этилганига расман 60 йил тўлди. Демак, бу йилги 26 январда нафақат халқаро божхоначилар кун, балки мазкур нуфузли ташкилотнинг ўзига хос юбилейи ҳам кенг нишонланади.

Фактлар, рақамлар, далиллар

- 2011 йилда божхона тўловлари бўйича давлат бюджетига 2 трлн. 555,9 млрд. сўм ундирилди, мазкур йўналишда кўзланган режа 100,5 фоизга етди. 2010 йил давомида республикамиз божхона постларида салкам 286 минг 305 та божхона юк декларациялари расмийлаштирилди.
- Ўтган 2011 йил давомида божхона органлари томонидан контрабанда ва божхона қонунчилигининг бузилишига оид 28 минг 532 та ҳолатлар аниқланди. Уларни бартараф этиш натижасида 110 млрд. сўмдан ортиқ қийматдаги ноқонуний олиб ўтилган товар-моддий бойликлар олиб қўйилди. Аниқланган ҳолатларнинг 938 таси бўйича жиноят иши кўзга тутилган, 26 минг 331 таси бўйича маъмурий ишлар юритилди.
- Республика чегараларидан 227,8 минг литр ёнилғи-мойлаш материаллари, 526,1 тонна рангли ва қора металллар, 243,2 тонна гўш ва гўшт маҳсулотлари, 1 млн. 195 минг кути тамаки маҳсулотлари, 40,1 минг литр ўсимлик ёғи, 296 бош уй ҳайвонларининг ноқонуний олиб ўтилишига чеқ қўйилди.
- 2011 йилда божхона органлари томонидан мустақил равишда ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари билан ҳамкорликда ўтказилган тезкор қидирув тодбирлари натижасида 45,7 минг дона психотроп таблетка, 7,5 кг. порох, 3635 та патрон, 51 минг дона капсула, 56,1 минг дона пиротехника воситалари олиб қўйилди.

Ўзбекистон 1992 йил 28 июлда берилган мазкур ташкилотга аъзо ҳисобланади. Мамлакатимиз 16 та халқаро божхона конвенциясининг аъзоси бўлиб, бугунга кунда Жаҳон божхона ташкилоти ишида фаол иштирок этмоқда. Ўзбекистоннинг 1995

йилда Сиёсий комиссия аъзоси этиб, 2001 йилда эса Молия қўмитаси таркибига сайланиши ҳам мамлакатимиз халқаро божхона ҳамжамияти томонидан муносиб эътироф этилганидан далолат. Ушбу кўп йиллик ҳамкорлик республикамиз ҳуқуқий базасини халқаро конвенциялар ва божхона ишнинг бошқа халқаро меъёрларига яқинлаштиришга имкон бермоқда. Соҳадаги қонунчилигимиз умумқабул қилинган халқаро стандартлар, меъёрлар ва амалиёт билан бирхиллаштириш ҳамда уйғунлаштириш йўналишида ривожланиб бораётипти.

Божхона таомилларини содда-лаштириш ва уйғунлаштириш тўғрисида халқаро конвенциянинг (Киото конвенцияси) 1999 йил июнда маъқулланган янги версияси ЖБТнинг энг ката ва муҳим ютуғига айланди. Кенгашнинг 2005 йилдаги сессияларида Хавфсизлик ва жаҳон савдосини энгиллаштириш ҳақли стандартларининг қабул қилиниши ҳам халқаро божхона ҳамжамияти учун муҳим воқеа бўлди.

Халқаро божхоначилар кун нафақат дунё давлатлари божхона хизматларининг ўзаро ҳамкорлигини намоён этиш, балки иқтисодий ва ижтимоий тараққиётга эришишда божхонанинг муҳим иштирокчига яна бир қарра кенг жамоатчилик эътиборини жалб қилиш имконини беради. Мазкур санади дунёдаги 800 мингдан зиёд божхоначилар кенг нишонлайди. Улар орасида 4 мингдан ортиқ Ўзбе-

биркорлик йили" божхона соҳасида ниятда самарали йил бўлди. Жумладан, Президентимиз томонидан 2011 йил 10 августда қабул қилинган "Давлат божхона хизмати органлари фаолиятини янада такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори билан божхона органлари фаолияти самарадорлигини ҳамда Давлат бюджетининг даромадлар қисмида божхона тўловлари салмоғини ошириш, халқаро товар айланувига қўлай шароитлар яратиш, амалдаги божхона қонунчилигини такомиллаштиришга қаратилган бир қатор устувор вазифалар белгилаб берилди.

Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган Олий ҳарбий божхона институти Вантанга, бурга содик, юртимиз чегаралари, давлатимиз хавфсизлигини таъминлаш ва мамлакат иқтисодий манфаатларини муносиб ҳимоя қилишдек вазифаларни бажаришга қодир бўлган профессионал кадрлар тайёрлашга хизмат қилмоқда.

Божхоначиларнинг машаққатли ва шарафли меҳнати Давлатимиз томонидан ҳам, жаҳон миқёсида ҳам муносиб эътироф қилиб келинмоқда. Қолаверса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 13 январдаги "Ватан ҳимоячилари кун муносабати билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари, Мудофаа ва Фавқулодда вазиятлар вазирликлари ходимларидан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида"ги Фармони кўра 3 нафар божхона ходими давлатимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлишди. 152 нафар ходимлар "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларига 20 йил" эсдалик нишони билан тақдирланди.

Халқаро миқёсда "26 январь — Халқаро божхоначилар кун" арафасида Жаҳон божхона ташкилоти унга аъзо давлатлар божхона органларида аъло даражада хизмат қилаётган ходимларни нуфузли "Хизмати учун" дипломи билан тақдирлаш аънаана тусига кирган. Шахсан Жаҳон божхона ташкилоти Бош котиби имзоси остидаги фахрий дипломларга сазовор бўлган ўзбекистонлик божхоначилар сафи 60 га етди. Жумладан, жорий йилда яна 10 нафар божхоначиларимиз Жаҳон божхона ташкилоти Бош котиби Кунно Миккурия томонидан йўланган фахрий дипломларни қўлга киритдилар. Буларнинг ҳаммаси республикамиз божхона органларида масъулият ва шараф билан хизмат қилаётган божхоначиларимиз нафақат мамлакатимизда, балки халқаро миқёсда ҳам кенг эътироф этилаётгани ифодасидир.

Давлат божхона қўмитаси матбуот хизмати.

Қарор ижроси

таъминланса, маҳаллий бюджетга нақд пул тушуми ортади

Мамлакатимизда транспорт хизматлари бозорини янада яхшилаш ва соҳада рақобат муҳитини шакллантириш борасида олиб борилаётган ислохотлар туфайли бугун мазкур хизматдан энг чеққа қишлоқлар аҳли ҳам баҳраманд бўлмоқда. Шу билан бирга, бозор муносабатлари ривожланиб боргани сайин йўловчи ташишни замон талабларига мос йўлга қўйиш, йўловчилар учун қўлай шарт-шароит яратиш муҳим заруратга айланмоқда.

Бугунги кунда юртимизда автомобиль транспортида йўловчи ташиш "Шаҳар йўловчилар транспорти тўғрисида"ги Қонун, Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳамда ҳукуматнинг йўловчи транспортини ташкил этиш тизимини такомиллаштиришга оид қарорлари асосида тартибга солинади. Автотранспорт хизматлари, жумладан, таксилар фаолиятини тартибга солиш, улар томонидан йўловчилар ташиш сифати ва хавфсизлигини таъминлаш мақсадида 2011 йил 18 майда Вазирлар Маҳкамасининг "Йўналишсиз таксилар фаолиятини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори қабул қилиниб, унинг асосида "Йўналишсиз таксилар учун ягона таниш белгилари ва уларнинг ишларини ташкил этишга қўйилмайдиган талаблар тўғрисида"ги Низом тасдиқланди.

Соҳага киритилаётган ўзгаришлардан мақсад талабларига мос сифатли ва қўлай транспорт хизмати кўрсатиш, йўловчилар хавфсизлигини таъминлаш, тизим фаолиятини тартибга солиш, солиқлар тушумини наманган шаҳрида 2012 йилнинг 1 январига қадар 370 та "Нексия" эгаси йўловчи ташиш хизмати билан шуғулланиш учун қонуний лицензияга эга. Яна қўллаб "Матиз", "Дамас" русумли автоулов (вилот ҳокимининг 2010 йил декабрдаги 296-сонли қарорига кўра Наманган шаҳри ҳудудда "Дамас" машиналарида йўловчи ташиш тақиқланган. — С.А.) эгалари назорат органларидан яширинча фаолият юритиб келишяётгани ҳам сир эмас.

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 18 майдаги "Йўналишсиз таксилар фаолиятини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори жорий йилнинг 1 январидан бошлаб кучга кирди, — дейди Ўзбекистон авто-мобил ва дарё транспорти агентлигининг Наманган ҳудудий бўлими бошлиғи вазифасини бажарувчи Ҳасанбой Байбедаев. — Айни кунларда мазкур қарор талабларига мос равиш-

да 49 та юридик корхона фаолият юритмоқда. Уларга 63 та тўрт ўриндикли турли русумдаги автомобиль эгалари аъзо бўлиб киришди. Мазкур машиналарнинг барчаси сариқ рангга бўялди. Ташқи маълумотлар билан тугал жиҳозланди. Хайр-доднинг қисмоний-руҳий ҳолати бўйича малакали тиббий ходимлар кўриги ташкил этилди. Бундан ташқари, ҳар бир корхонада автомобилларни сақлаш жойлари қурилди, мавжудлар таъмирланди. Чунки энди йўналишсиз таксилар бириктирилган корхонага ижарага берилди ва ҳар кун фойдаланиладиган сўнг корхонада қолдирилди. Автоулов эгаларига ўзаро тузилган шартномага мувофиқ, ижара тўловлари амалга оширилади. Шунингдек, такси ҳайдовчилари кафолатланган меҳнат ўрнига эга бўлиб, уларнинг оилак муоҳирати ҳам юритилади.

Борди-ю, маълум бир вақт ўтган автоулов эгаси ўз машинасини юридик шахсдан қайтариб олишни ихтиёр этса, бу талаб ҳам ҳеч бир монеликисиз амалга оширилади. Белгиланган тартибда алмаштирилган давлат рақами ҳамда техник паспорти қайтариб берилди.

Қарорнинг биринчи иловасига мувофиқ тасдиқланган "Йўналишсиз таксилар учун ягона таниш белгилари ва уларнинг ишларини ташкил этишга қўйилмайдиган талаблар тўғрисида"ги Низомнинг 13-бандида йўналишсиз таксининг техник ҳолати ва жиҳозларининг йўл ҳаракати хавфсизлиги талабларига мувофиқлиги, шунингдек, унинг ҳайдовчиси 21 ёшга тўлган, 3 йиллик ҳайдовчилик стажига эга ва айни пайтда тиббий кўрикдан ўтган шахс бўлиши лозимлиги алоҳида кайд этилган.

Агентлик масъул ходимнинг юқоридаги сўзларидан аниқлашдики, қарорнинг ушбу талаблари имкон қадар бажарилаётган. Бироқ...

— Наманган — Поп" йўналиши 50 километрдан иборат, — дейди такси кутаётган суҳбатдошимиз. — Утган йилнинг сўнгги кунларида ҳам ушбу

Саидолим АБДУРАҲМОНОВ, "Adolat" муҳбири.

Бир миллион қурбони

Жиноятга жазо муқаррар

Бўстонлик — Тошкент вилоятининг энг сўлим, хушманзара гўшаларидан бири. Арчазор тоғларнинг мусоффо ҳавоси, сойлардан шарқираб оқаётган зилол сувлар навоси кишини оҳанрабодек ўзига жалб этади. Шу сабаб, йил ўн икки ой бу ердан табиат гўзалликларидан баҳра олувчиларнинг қадами узилмайди. Айниқса, ёзнинг иссиқ кунларида шаҳардан одамлар дарё мисоли оқиб келаверади.

Июнь ойининг жазирама қуларидан бири. Уч оғайни — Фурқат Раҳматжонов (барча исм-фамилиялар ўзгартрилган), Фармон Низомов ва Наим Мусажоновлар қаймоқранг "Жигули"да Чорбоғдаги дала ҳўллари томон йўл олишди. Улар бошқалар каби орамбах тоғ ҳавосидан баҳраманд бўлиш, муздек сувда мириқиб чўмилишни хаёлларига ҳам келтирганилари йўқ. Мақсадлари — келишиб олинган муҳим режани амалга ошириш.

Фурқат Тошкент вилоятидаги йирик саноат корхоналаридан бирида бошқарув раиси-

оширишга киришди. Бунинг учун аввало туқунни сақлаш учун жой керак эди. Бу муаммони ҳал қилиш учун Фурқат Тошкент шаҳрининг четроғида жойлашган кўп қаватли уйлари билан биридаги хонадонни ижарага олади. Кейин, икки-уч кун давомида Б.Бакировнинг ўриқзор даҳасидаги ховлисини кузатарди. Бундан мақсад, собиқ хўжайинининг уйдан чиқиш, қайтиш вақтларини аниқлаш, дарвозадан қимлар кириб-чиқиб кетганидан хабардор бўлиш эди.

Аслида Ф.Раҳматжонов уйлаган режасини ёлғиз ўзи амалга оширмоқчи бўлган. Бироқ юраги дов бермади, ишнинг миси чиқиб қолишдан чўчиди. Шу сабаб, танишлари Ф.Низомов билан Н.Мусажоновни жиний режасига жалб қилади. "Бегали акани гаровдан озод қилиш учун уйдагилардан бир миллион доллар талаб қиламиз. Пулни олган, уни ўлдириб, соққани арра қиламиз. Шу билан ёпиглиқ қозон ёпиглигича қолиб кетаверади", дея шерикларини ишонтиради у.

Б.Бакировни уйдан ўғирлашнинг илоҳи йўқ эди. Шу

сабаб хўйла ишлаб, тузоққа тушиб қолган қарор қилнади. Фурқат собиқ хўжайинининг қўл телефонида кўнгирак қилиб, танишларидан бири фойдали тижорат таклифи билан чиқётганини, хоҳласа у билан учраштириши мумкинлигини билдиради. Ҳеч қандай шубҳа-ғумонга бормаган Б.Бакиров учрашувга рози бўлиб, ўзи дала олаётган Чорбоғдаги дала ховлисига уларни таклиф этади.

— Ишлар беш, — дейди бу жавобдан хурсанд бўлиб кетган Фурқат шерикларига қараб. — Шеф даҳасида ёлғиз ўзи дам олаётган экан, бундан ортиқ фурсат бўлмайди. Қани кетдик.

Шундан сўнг, улар Н.Мусажонов бошқарувидаги "Жигули"га ўтириб, Бўстонлик тарафга йўл олишди. Йўл-йўлак бозордан иккита аркон, бир ўрам скотч, уч дона ишчилар қўлопи ва пичоқ сотиб оладилар.

Хамтовоқлар Б.Бакировнинг дала ховлисига етмай туриб тўхтайдилар. Келишувга кўра Н.Мусажонов машинада қолади. Фурқат эса "тижоратчи" таниши Фармон билан хўжайинининг олдига йўл олади. Ҳол-аҳвол сўрашганларидан сўнг, Фурқат елиб-югуриб дастурхон тузадига киришиб кетади. Ноз-неъматлар билан тўла дастурхон устида ундан-бундан гаплашиб, кетма-кет қадаҳлар бўшатилди. Тун яримлаб борарди. "Меҳмон"ларнинг нияти Б.Бакировни тезроқ маст қилиш эди. Тўхтовсиз ичилаётган ароқ таъсиридан кўрсатиб, ховли соҳибининг кайфи ошиб қолади. Бу орада Фурқат машинада кутаётган шеригига кўнгирак қилиб, "ўлжа" тайёр бўлганини маълум қилади. Шу хабарни кутиб турган Наим шошилганча машинасини юргазди.

Бу пайтда эса Фурқат ароқдан бўшаган шишалардан бирини олиб, Б.Бакировнинг бошига уриди. Бечора кутилмаганда тушган қаттиқ зарбдан ҳушидан кетади. Бундан фойдаланган гуруҳ аъзолари унинг қўл-оёқларини боғлаб, оғзига скотч ёпиштириб қўядилар. Бир маҳал ўзига келган Б.Бакиров ўз аҳволини кўриб савол назари билан Фурқатга қаради. Собиқ ҳайдовчиси эса унинг бўғзига пичоқ тираб, бир миллион доллар беришни

талаб қилади. "Бермасанг, ҳозирнинг ўзида бошингни чошиб ташлайди", деб ён томонда болта кўтариб турган шериги Наимга ишора қилади. Б.Бакиров нимадир демоқчи бўлган, Фурқат унинг оғзидаги қадаҳлар бўшатилди. Тун яримлаб борарди. "Меҳмон"ларнинг нияти Б.Бакировни тезроқ маст қилиш эди. Тўхтовсиз ичилаётган ароқ таъсиридан кўрсатиб, ховли соҳибининг кайфи ошиб қолади. Бу орада Фурқат машинада кутаётган шеригига кўнгирак қилиб, "ўлжа" тайёр бўлганини маълум қилади. Шу хабарни кутиб турган Наим шошилганча машинасини юргазди.

Бу пайтда эса Фурқат ароқдан бўшаган шишалардан бирини олиб, Б.Бакировнинг бошига уриди. Бечора кутилмаганда тушган қаттиқ зарбдан ҳушидан кетади. Бундан фойдаланган гуруҳ аъзолари унинг қўл-оёқларини боғлаб, оғзига скотч ёпиштириб қўядилар. Бир маҳал ўзига келган Б.Бакиров ўз аҳволини кўриб савол назари билан Фурқатга қаради. Собиқ ҳайдовчиси эса унинг бўғзига пичоқ тираб, бир миллион доллар беришни

талаб қилади. "Бермасанг, ҳозирнинг ўзида бошингни чошиб ташлайди", деб ён томонда болта кўтариб турган шериги Наимга ишора қилади. Б.Бакиров нимадир демоқчи бўлган, Фурқат унинг оғзидаги қадаҳлар бўшатилди. Тун яримлаб борарди. "Меҳмон"ларнинг нияти Б.Бакировни тезроқ маст қилиш эди. Тўхтовсиз ичилаётган ароқ таъсиридан кўрсатиб, ховли соҳибининг кайфи ошиб қолади. Бу орада Фурқат машинада кутаётган шеригига кўнгирак қилиб, "ўлжа" тайёр бўлганини маълум қилади. Шу хабарни кутиб турган Наим шошилганча машинасини юргазди.

дидан чиқиб кетадилар. Машина "Чорбоғ — Тошкент" автомагистраль йўли бўйлаб борар экан, Фурқат Бешқўрғон қишлоғи яқинидаги кўприк олдида тўхташни буюради. Тун яримлаб қолган, атрофда бирон қимсаннинг қораси кўринмасди. Шундай бўлса-да, жиноятчилар шошилганча жасадини кўприк тагига олиб тушадилар ва бир баклаша бензинни сеппи ёқиб юборишади.

Хамтовоқлар жиноят изларини йўқотсак, ҳеч нарса қўрмагандек ялло қилиб юраверамиз, дея чучварани хом санаган эдилар. Олиб борилган тезкор-тергов ҳаракатлари натижасида қотилларнинг барчаси қўлга олинди, суд ҳукми билан узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилдилар. Ачинарлиси, осонлик билан мўмай даромадни қўлга кириштириш илҳиқидидаги нобақорларнинг касрига бир беғунох инсоннинг ҳаёти бевақт ҳазон бўлди.

Одил ХОЛИҚОВ, Тошкент вилоят прокуратурасининг бўлими катта прокурори.

Кўрган кишининг кўзи қувнайди

Юрт жамоли ёшлар нигоҳида

Юртимизнинг тарихий қадамжоларига қизиқиш билан қарайдиган бир гуруҳ дўстлар биргалашиб, кўҳна ва ҳамиша навқирон Бухоро шаҳри бўйлаб саёҳат қилдик. Энг аввало шунинг кувонч билан айтишим керакки, бу саёҳатимиз биз талаба ёшлар учун катта аҳамиятга эга бўлди. Тўғри, мактаб ва олийгоҳда олган сабоқларимиз, ўқиган адабиётларимиз орқали юртимиздаги тарихий шаҳарлардан бири Бухорои Шариф ҳақида кўп маълумотга эга бўлсак-да, қадим шаҳарнинг бой тарихидан асрлар оша гувоҳлик бериб турган қадимий обидоларни ва яратувчан халқимизнинг меҳнати ҳамда ғайрати эволига қад ростлаган замонавий бунёдкорлик ишларини ўз кўзимиз билан кўриб, мавжуд тасавурларимиз янада бойиди. Серкуёш Ўзбекистонимизнинг, бу юртда яшаётган халқимизнинг нақадар қадим ва гўзал тарихи борлигига, Юртбошимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган кенг кўламдаги эзгу ишлар эса унинг келажаги порлоқ эканлигидан дарак бераётганига яна бир бор амин бўлдик.

Дастлаб, мустақиллик йилларида барпо этилган ва шаҳар қиёфасига ўзгача кўрк бағишлаб турган «Бухоро маданият маркази» бўлди. Майдонда қад ростлаган шаҳарнинг ўтмиши ва келажагидан гувоҳлик бериб турувчи «Кўҳна ва боқий Бухоро» монументидан ҳеч қим кўз уза олмайди. Унинг пойидан байрам иштирокчилари, айниқса, ёшларнинг қадами узилмайди. Уларга назар солиб, мажмуа очилиш маросимида иштирок эт-

ган Юртбошимизнинг монументда акс этган лавҳалар гоёсини изоҳлаб, «Бу монументда ўтмиш ва келажақ акс этган. Бу гоёлари барчага, биринчи навбатда ёшларимизга кенг ва чуқур тушултиришимиз керак. Баркамол авлод тарбиясида унинг аҳамияти катта», — деган сўзларининг яна бир бор маъини чакдик. Қадим Бухоронинг эски шаҳар қисмида бўлганимизда эса бу ерда асрлар силсиласига бардош бериб, аждодлари-

мизнинг билими, салоҳияти ва тафаккуридан гувоҳлик бериб турган Арх калъаси, Лаби Ховуз, Минораи Калон, Пойи Калон мажмуалари, Боло Ховуз, Токи Заргарон, Токи Саффарон ансамбллари, Кўқалдош, Мир Араб, Улугбек, Абдулазизхон мадрасаларини кўриб тасавуримиз янада бойиди. Уларни томоша қилиб, ўтган бобоқолонларимиз ўзларининг нималарга қодир бўлганликларини айнан шу тарихий обидалар тимсолида намоён этаётганликларини яна бир бор дилдан ҳис қилдик. Айниқса, бухороликларнинг

ана шу бебаҳо обидаларни асраб-авайлаш, уларни асл ҳолида келгуси авлодга етказиш мақсадида олиб бораётган савобли ишлари кишини қувонтиради. Шаҳарнинг айнан шу қисмида яқинда ўтказилган «Асрлар садоси» фестивали муносабати билан амалга оширилган ободончилик ишлари қадим обидаларга ўзгача бир шукўқасб этганини мутахассислар бизга сўзлаб беришди. Шаҳар бўйлаб кезарканмиз, кўнглимизда юртимизга нисбатан гурур ва фахр туйғуларини янада оширган бир жи-

ҳатга гувоҳ бўлдик. У ҳам бўлса, кишининг чилласи бўлишига қарамаздан, бу ердан чет эллик сайёҳларнинг қадами узулмаслиги бўлди. Дунёнинг турли давлатларидан келган бу кишилар тарихий обидаларимизга ўзгача бир ҳайрат билан боқишарди... Бухородаги муборак қадамжолар — Баҳовуддин Нақшбанд зиёратгоҳи... Бу табарруқ масканнинг остонасига қадам қўйишимиз билан барча тенгдошларим борлигини сўз билан изоҳлаб бўлмас бир ажиб туйғу эгаллади. Бу ердаги саранжом-сарийшталлик, сокин-

лик, ҳашаматли дарвоза ва ус-тунларга ишланган бетакрор ўймакорлик санъати намуналари, айвонлар токидаги нақшлар ҳамда ранглар жилоси бизни ҳайратга солди.

Буюқ пирнинг қабри ёнида дуога қўл очиб, ниятлар билдирдик. Кўнглимиздаги орзуларимизни ушалишини сўраб, қадамжолнинг сувларидан ичдик...

Мустақиллигимизнинг 20 йиллик тўйи арафасида қуриб фойдаланишга топширилган «Бухоро» халқаро аэропортининг ҳашаматли биноси ва бу ерда жаҳон андозалари талаби даражасида яратилган қулайликлар ҳам вилоятга ташриф буюраётган меҳмонларда катта таассурот қолдириши турган гап.

Бир сўз билан айтганда, қадимий ва ҳамиша навқирон шаҳар — Бухорога ташрифимиз узоқ вақт ёдимизда сақланиб қоладиган хотираларга бой бўлди. Энг асосийси, саёҳат сабаб бу кўҳна шаҳар ҳақидаги билганларимиз ва ўқиганларимизни кўзимиз билан кўриб гувоҳ бўлиш бахтига муяссар бўлдик. Барча тенгқурларимни имкон топилганда, юртимизнинг ана шундай гўзал гўзалларига саёҳатга таклиф қиламан. Зеро, бундай саёҳатлар жонажон юртимиз ҳақида янада кўпроқ маълумотга эга бўлиш имконини беради.

Насиба АВЛИЁҚУЛОВА,
Навоний давлат педагогика институти бошланғич таълим услубий факультети талабаси.

Интернетдан фойдаланувчилар

8,8 миллионга етди

Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг ўтган 2011 йилда соҳада амалга оширилган ишларга оид ҳисоботида кўра, Ўзбекистонда интернет тизимидан фойдаланувчилар сони (мобиль интернетдан фойдаланувчиларни қўшиб ҳисоблаганда) 8,8 миллионга етган.

Ўтган йилда алоқа ва ахборотлаштириш соҳасидаги корхоналар томонидан 2,4 триллион сўмлик хизмат кўрсатилди (2010 йилга нисбатан ушбу кўрсаткич 19,9 фоизга ўсган). Аҳолига кўрсатилган хизматлардан олинган жами даромадлар 65,8 фоиз (1,56 триллион сўм)ни ташкил этган.

Соҳага хорижий инвестиция ва кредитларни тўғридан-тўғри жалб қилиш лойиҳасига кўра, 266,7 миллион АҚШ доллари (458,02 млрд сўм) ўзлаштирилди. Хусусий корхоналар ҳисобида 72,3 млрд сўмлик инвестициялар ўзлаштирилди.

1 январь ҳолатига кўра маълумот узатувчи ҳўжалик субъектлари, хусусан, интернет тизими-га уланиш бўйича хизмат кўрсатувчилар сони 945 тага, жамоат пунктлари сони эса 1053 тага етди.

Халқаро алоқа тармоғидан фойдаланишнинг умумий тезлиги 4,85 Гбит/с га ошди. Оператор ва провайдерлар учун интернет-каналлар нархи йил давомида 2,9 мартага пасайди.

Кенгтармоқли интернетдан фойдаланувчилар сони 2011 йилда 147,76 мингга етди. UZ худудида рўйхатдан ўтган доменлар сони эса бугунги кунда 13,4 мингга кўпайди.

Санжар ЭСОНОВ.

Зомин сайёҳларни чорлайди

Туризм

Ўзбекистон сайёҳлик соҳасидаги салоҳияти ва тарихий жойлар кўплиги бўйича дунёдаги етакчи ўн мамлакат қаторида туради. Мамлакатимизда тўрт мингдан зиёд тарихий ва маданий ёдгорлик бор. Қадимий шаҳарларимиз, гўзал табиатимиз, бой ва ранг-баранг маданиятимиз асрлар оша дунё аҳлини ўзига мафтўн этиб келмоқда.

Президентимиз Ислам Каримов ташаббуси билан сайёҳлик инфратузилмасини изчил ривожлантириш борасида олиб борилаётган кенг кўламли ислохотлар юксак самаралар бермоқда. Замонавий меҳмонхоналар, дам олиш масканлари тобора кўпайиб, уларда сервис хизмати тубдан яхшиланаётган. Янги сайёҳлик маршрутлари ишлаб чиқилаётгани, мавжуд транспорт коммуникациялари таъмирланиши, янгилари барпо этилаётгани юртимизга келаётган хорижий сайёҳлар кўпайишига, ички сайёҳлик ривожига хизмат қилмоқда.

Мамлакатимизда сайёҳлик инфратузилмасини янада ривожлантириш, жаҳон аҳлига туристик салоҳиятимиз ҳақида кўпроқ маълумот бериш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Жиззах вилояти ҳокимлиги ва БМТ Тараққиёт дастурининг «Маҳаллий бошқарув тизимини қўллаб-қувватлаш: фуқаролик иштироки ва ҳамкорлик» лойиҳаси ҳамкорлигида Жиззах вилояти Зомин туманининг сайёҳлик ва сарможий салоҳиятини намойиш этиш ва юксалтиришга бағишланган лойиҳа амалга оширилмоқда.

Мазкур лойиҳа доирасида Ўзбекистон Республикаси Касба уюшмалари федерацияси кенгаши ҳузуридаги курортлар бошқармаси ва БМТ Тараққиёт дастурининг мамлакатимиздаги ваколатхонаси томонидан сайёҳлик фирма ва

компаниялари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари учун Зомин тумани бўйлаб инфо-тур ташкил этилди.

Тоғлар бағрида, денгиз сатҳидан 3000 метр баландликда жойлашган Зомин бетакрор табиати, ям-яшил арчзорлари, шифобахш ҳавоси, минг дардга даво ўсимликлари билан машҳур. Зомин туманида туризмни ривожлантиришда, муҳим бўлган бошқа кўплаб дам олиш-соғломлаштириш масканлари ҳам фаолият кўрсатмоқда. «Зомин» санаторийси улардан биридир.

«Зомин» санаторийси туман марказидан 50 километр узоқликда, Туркистон тоғ тизмасининг шимолий этакларида, денгиз сатҳидан 2000 метр баландликда, қўриқхона ҳудудида, арчзорлар орасида жойлашган. Шу боис атмосфера босими нисбатан паст, ҳавонинг кислорди ва кўшдан келаётган ультрабинафша нурга бойлиги юқори нафас йўллари ва асаб тизими касалликларини даволашда жуда самаралидир.

Сиҳаттоқ даволаш бўлими замонавий диагностика ва даволаш ускуналари билан жиҳозланган, юқори малакали шифокор ва ҳамширалар фаолият кўрсатади. Лаборатор-ташхис хонаси, УЗИ, ЭКГ, стоматология, гинекология бўлими ишлаб турган. Сайёҳлар ҳар бир даволанувчи шифокор кўригидан ўтказилган зарур муолажалар тайинланади. Даволаш жараёнида

физioterapiядан кенг фойдаланилади. Дам олувчилар иккита ёпиқ сузиш ҳавзаси, сауна, дорили, марваридли ванналар, турли хил душлар, сув ости массаждари, балчиқ билан даволаш муолажаларидан ҳам фойдаланишлари мумкин. Санаторияда натрий-хлорид туз билан даволаш усулидан (галотерапия) ва замонавий ингаляция ускунасидан кенг фойдаланилади. Буларнинг барчаси беморларнинг тез фурсатда соғайиши ва мириқиб дам олишига хизмат қилади. Сиҳаттоқда бронхит аст-ма, полиноз, возомотор ринит, сурункали бронхит, теридаги тошмали дерматит, асаб тизими касалликлари, умумий неврроз, невротения каби касалликларга чалинган беморлар шифо топади.

Бугунги кунда мамлакатимизда сайёҳликнинг экотуризм, экстремал, маърифий, маданий ва жисмоний саёҳатлар каби турлари ҳам изчил ривожланмоқда. Сайёҳлар орасида альпинистлар, чанги спортга қизиқувчилар кўпаймоқда. Шу боис «Зомин» санаторийси ҳудудида узунлиги

350 метрлик тоғ-чанги спорти трассаси барпо этилди. Бунда ушбу спорт турига қизиқувчилар, хусусан, уни ўрганиш истагидаги болалар ва катталар учун барча шароитлар яратилган. Бундай сайёҳ-ҳаракатлар мамлакатимизда чанги спорти йўналишидаги сайёҳликни янада ривожлантиришга ва қиш мавсумида юртимизга келаётган сайёҳлар оқими-нинг кўпайишига хизмат қилмоқда.

Зомин тумани сайёҳлик салоҳиятини янада ошириш мақсадида «Маҳаллий бошқарув тизимини қўллаб-қувватлаш: фуқаролик иштироки ва ҳамкорлик» лойиҳаси доирасида намунавий брэнд ва маркетинг стратегияси ишлаб чиқилди, шунингдек, уч тилда логотип ва шпор тайёрланди.

— Ташкилотимиз Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси билан ҳамкорликда Жиззах ва Наманган вилоятларида сайёҳликни ривожлантиришга оид қўшма лойиҳаларни амалга оширмоқда, — дейди БМТ Тараққиёт дастурининг «Маҳаллий бошқарув тизимини қўллаб-қувватлаш:

фуқаролик иштироки ва ҳамкорлик» лойиҳаси раҳбари Дилшод Исроилов. — Ўзбекистон туризмни ривожлантириш борасида жуда катта имкониятларга эга. Мамлакатимизнинг гўзал табиати ва климат шароити сайёҳликнинг соғломлаштириш, экология, маданият, курорт каби йўналишларини ҳам ривожлантириш учун улкан имкониятларга эга. Ажойиб табиат, флора ва фаунага эга Зомин туманининг сайёҳлик соҳасидаги салоҳияти жуда юқори. Шу сабабли давлат ва маҳаллий бошқарув органлари билан ҳамкорликда мазкур ҳудудда ички ва халқаро туризмни янада ривожлантириш мақсадида ишлаб чиқилган брэнд ва маркетинг стратегияси каби қатор таклифларни ўз ичига олган лойиҳани амалга оширяпмиз. Бу Жиззах вилоятининг ноёб маданиятини тарғиб қилишга, аҳолининг фаровонлигини янада оширишга, янги иш жойлари ярати-лишига хизмат қилади.

Инфо-тур доирасида Зомин туманининг сайёҳлик салоҳиятига бағишланган қатор тадбирлар ва тақдимот маросимлари бўлиб ўтди. Анжуманларда бу ерга қиш мавсумида ҳам сайёҳларни жалб қилиш усуллари, халқаро ва ички туризмни, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини янада ривожлантиришга оид масалалар юзасидан атрофлича фикр алмашилди.

Мадина УМАРОВА,
УЗА махсус муҳбири.

Сўранг, жавоб берамиз!

Мерос тўғрисидаги гувоҳнома

қандай ҳолатларда берилмайди?

— Меросни тақсимлаш васият ва қонунга асосан амалга оширилади. Васият мавжуд бўлмаса ёхуд у бутун мероснинг тақдирини белгиламаса, шунингдек, қонун билан белгиланган бошқа ҳолларда қонун бўйича ворислик амалга оширилади. Мерос очилган пайтда ҳаёт бўлган фуқаролар, шунингдек, мерос қолдирувчи тириклигида ҳомила ҳолида бўлган, мерос очилгандан кейин туғилган болалари васият ва қонун бўйича меросхўр бўлишлари мумкин.

Агар мерос қолдирувчининг охириги яшаб турган жойи номаълум бўлса, мерос қолдирувчига тегишли бўлган кўчмас мулк ёки унинг асосий қисми турган жой, кўчмас мулк бўлмаган тақдирда эса, кўчар мулкнинг асосий қисми турган жой мерос очилган жой деб ҳисобланади.

Нотариуслар томонидан мерос қолдирувчиларга тегишли бўлган барча кўчар ва кўчмас мулкларга нисбатан қонун бўйича меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берилишида марҳумнинг неча нафар меросхўрлари борлиги тўғрисида маълумотларни олишда, мерос тўғрисидаги гувоҳнома олиш учун мурожаат қилган фуқародан, яъни меросхўрдан биринчи навбатда у яшаб тур-

ган маҳалла (қишлоқ) фуқаролар йиғинидан маълумотнома талаб қилинади.

Фуқароларимиз томонидан кўчмас мулкларга нисбатан нотариал ҳаракатлар расмийлаштириш тўғрисида мурожаат қилинганди, агарда ушбу мерос мулки кўчмас мулк бўлса, мазкур кўчмас мулк марҳумга қандай ўзжihat асосида тегишли эканлиги аниқланади.

Бундай ҳолларда кўпинча марҳумнинг номига у яшаб турган уй-жойини марҳумнинг мулки деб тан олиш тўғрисидаги туман (шаҳар) ҳокимининг қарори талаб қилиниши лозим.

Шунингдек, фуқароларимиз томонидан меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома олиш учун сўраб мурожаат қилинганди, улардан биринчи навбатда меросхўрлар орасида туғма ногирон ёки меҳнатга қобилиятсиз кишилари, яъни меросхўрлари борлиги тўғрисида сўралганда, улар томонидан аниқ жавоб берилмаслик ҳолатлари ёки уларнинг меросхўр сифатида мерос берилишига рози бўлмаганлик ҳолатлари ҳам кўпинча учраб туради. Бундай ҳолларда эса албатта, нотариус томонидан қонунда назарда тутилган моддаларга асосан тушунтириш берилади.

Меросга бўлган ҳуқуқ

тўғрисида гувоҳномалар қандай берилади?

— Меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳномани меросхўрларнинг ёзма аризаларига кўра мерос очилган жойлардаги Давлат нотариуси беради.

Меросхўр шахсан ўзи мерос очилган жойдаги давлат нотариал идорага келиб, аризани тақдим этган ҳолда, унинг имзоси ҳақиқийлигини шаҳодатлаш талаб қилинмайди. Бу ҳолатда, нотариус меросхўрнинг шахсини аниқлайди ва имзоси ҳақиқийлигини текширади, бу ҳақда аризага белги қўяди ва шахсини тасдиқловчи ҳужжатнинг номини, унинг рақамини, қачон ва ким томонидан берилганлигини ва туғилган йилини кўрсатади.

Агарда ариза почта орқали келиб тушган бўлса, меросхўрнинг имзоси ҳақиқийлиги шаҳодатланмаса бўлса ҳам ариза давлат нотариуси томонидан қабул қилинади, меросхўр эса аризани нотариус ёки шахар (қишлоқ, овул) фуқаролар йиғини раислари (оқсоқоллари) ва Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасаларининг консуллари томонидан шаҳодатлантирилган ҳолда юбориш ёки давлат нотариал идорасига шахсан келиши ҳақида хабарнома юборилади.

Барно КАРИМОВА,
Ангрен шаҳар 4-сонли Давлат нотариал идораси нотариуси.

